

KÄITUMISKOKKULEPPED LASTEAIARÜHMAS

Iga koostöö ja erinevate inimeste toimimise aluseks on ühised kokkulepped. Selliste kokkulepete sõlmimine saab alguse juba lasteaias. Enamuses lasteaiarühmadest on olemas oma RÜHMA REEGLID, või HEAD TAVAD või KÄITUMISKOKKULEPPED. Ükskõik, kuidas me neid ka ei nimetaks, eesmärk on enamasti üks – peamised käitumispõhimõtted selgelt silma alla panna, et siis samm-sammult neid lastele õpetada.

Olen 11 aasta jooksul käinud rohkem kui 70-80 Eesti lasteaias ning oma teekonnal kogunud ohtralt pildimaterjali põnevatest tegemistest. Et vastava teemalisi pilte oli üle 500, siis panin siia e-raamatusse kokku eripalgelisemad. Eesmärgiks ikka see, et õpetajad saaksid endale ehk toredaid ideid oma rühmas omal viisil vajalike kokkulepete sõlmimiseks.

Mul on küll teada iga pildi päritolu, aga kuna mul ei olnud füüsiliselt aega, et kõigilt küsida luba nende nime all neid pilte avaldada, siis panen praegu siia pildid ilma asukohata. Pigem panen mõnede piltide alla kommentaare ja mõtteid.

Fotod on väga erineva kvaliteediga, kuna nad on tehtud enamasti lasteaiaringkäigul käigu pealt erinevates valgusoludes. Kui mõni tekst veidi keeruliselt nähtav on, saab õnneks elektrooniliselt seda dokumenti suureks paisutada ja siis täpsemalt ideega tuttavaks saada.

Fotod tehtud alates 2012 aastast, st osad lähenemised on tänaseks ilmselt muutunud. Aga nii ongi hea märgata, et mõnda sõnastust täna ma ei kasutaks. Vaadates neid erinevaid fantaasiarikkaid lähenemisi tekib ehk endalgi tundeid, kuidas selline lähenemine just sinu lastele mõjuks.

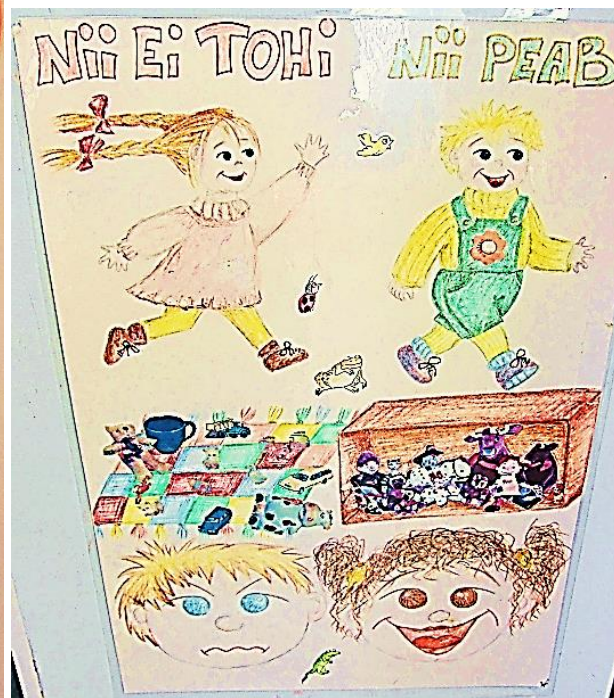
Soovin põnevat avastustekonda ja loovaid lähenemisi teie lasteaiarühma „rääkivate seinte“ kujundamisel ja rühmakultuuri arendamisel. Ikka selleks, et laste päevad oleksid õnnelikumad!

Merike Mitt

www.merikemitt.com

ALUSTAME ALGUSEST

Kõige väiksematega ei ole sõnade seinal panemisest abi. Nendele on iseloomulikult pildikeel ja erinevate värvide kasutamine. Sõnastused on lühikesed ja lihtsad.

I SÕIMERÜHMA REEGLID.

1. AITAN MÄNGUASJU RIIULISSE TAGASI PANNA.

2. KASUTAN SÕNU TÄNAN, PALUN, TERE, HEAD AEGA.

3. JOOKSEN ÕUES, SAALIS.

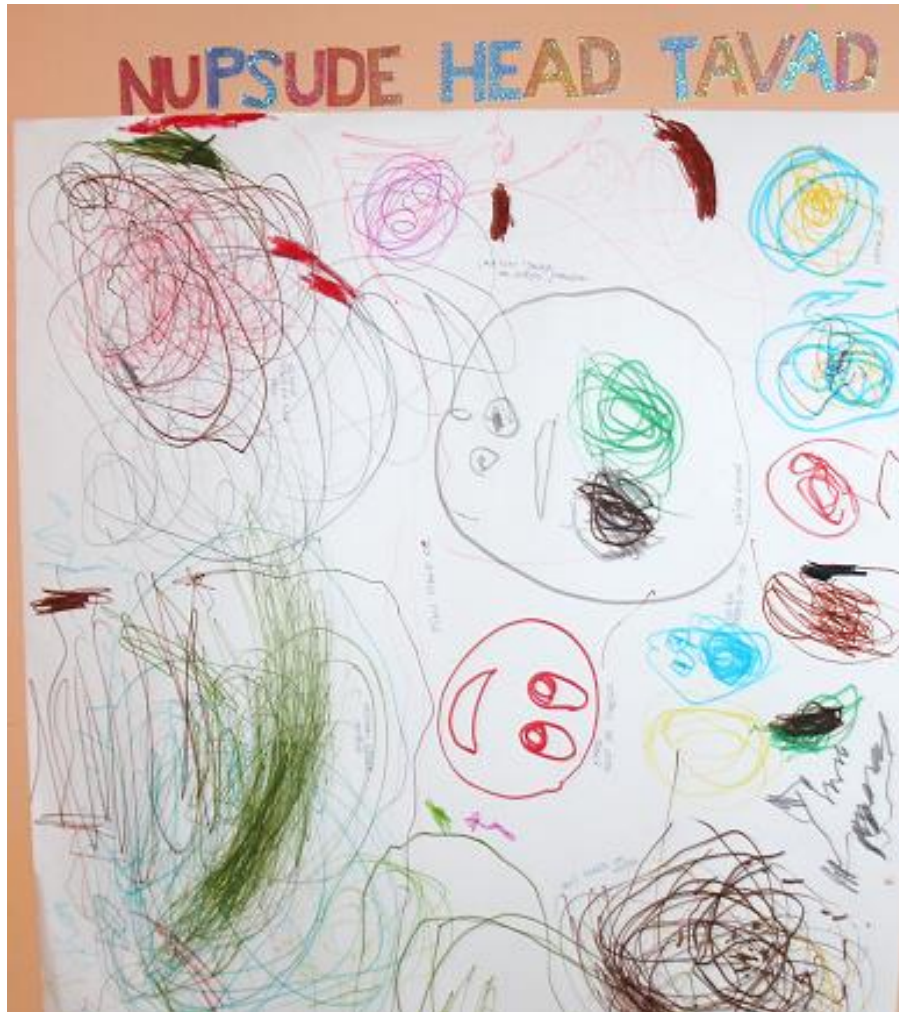
4. RÄÄGIN VAIKSE HÄÄLEGA.

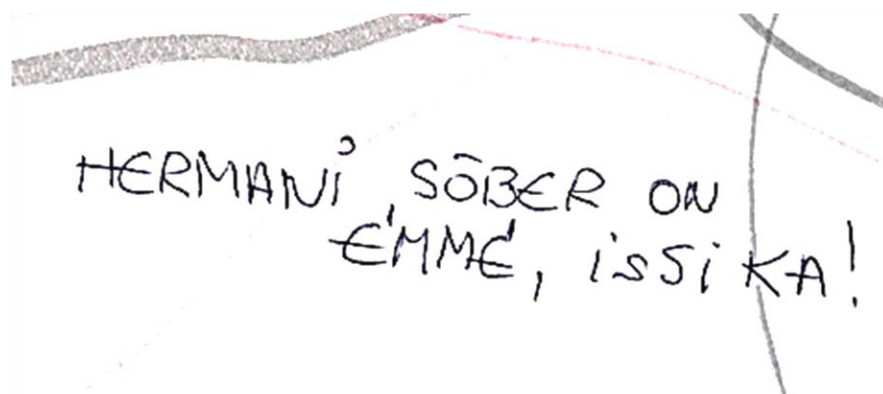

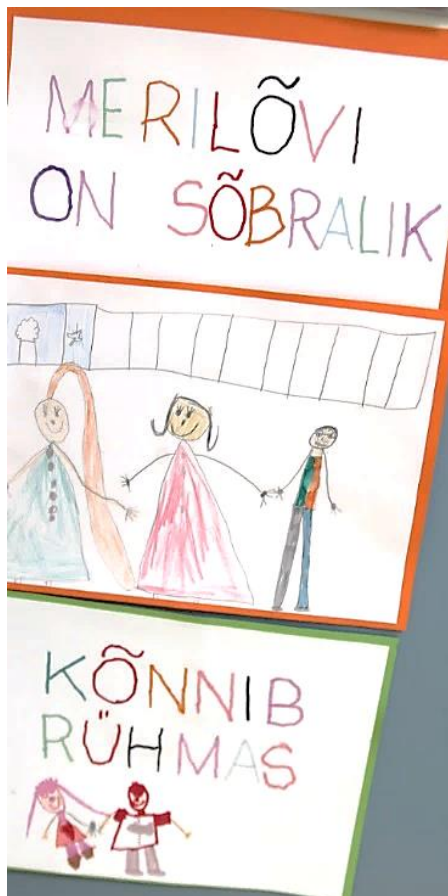
Lapsekeskses lähenemises kaasatakse kokkulepete tegemisse alati lapsi, ka kõige pisemaid. Nende keeles – kes on minu sõber.

Siin üks tükike eelnevast pildist välja lõigatud:

Siia vahele ka mõned näited, mida otseselt ei soovitaks. Esimesed näiteid on päris küll ühest mängutoast. Usutavasti pedagoogiliselt kõrgharitud spetsialistid enam tänapäeval lastega keeldude-käskude keeles ei räägi.

Ka siin, muidu väga sümpaatne pilt võib pigem segadust tekitada – üks keelatud tegevus on maha tõmmatud, teine keelatud tegevus ole.

Samuti, kui lähtuda põhimõttest, et „millele pöörad tähelepanu, see suureneb“, siis siinse pildi järgi võivad lapsed võtta just fookusesse jooksmise, jonni ja kaklemise.

Kokkuvõtvalt võiks öelda rühma kokkulepete kohta:

1. Nad võiksid olla mina-keeles (suurendavad isiklikku vastutus t)
2. Keskenduda võiks pigem sellele, mida soovite, mitte mida EI soovi (ehk „kasvab see lill, mida kastad“).
3. Soovitud käitumine on kirjutatud positiivses sõnastuses.
4. Kokkuleppeid võiks olla nii palju kui vaja, nii vähe kui võimalik.

JÄNKUDE RÜHMA LAPS.....

**OOTAB OMA JÄRJEKORDA, KUULAB
TEISI JA EI SEGA VESTLUSELE VAHELE**

**LÕPETADES MÄNGU, PANEB
MÄNGUASJAD OMA KOHALE**

**KÖNNIB RÜHMAS, JOOKSEB AINULT
ÕUES JA LIIKUMISTUNNIS**

Kuidas rühmas käitumise reguleerijaid nimetada?

Rühma reeglid – sõnastus on tavapärane, sest see juba kõlab algsiimi tõttu hästi. Oleme lasteaednike ja paljude minu koolitavatega arutlenud, mis vahe on reeglitel ja kokkulepetel. Täiskasvanute tasandil on valdavalt leitud, et reeglid on tehtud „kusagilt kõrgemalt“ peale pandud käskudena, nad on nn ühepoolsed ja sisimas võivad need ka veidi vastupanu tekitada. Lasteaias räägitakse üha enam siiski käitumise reguleerijad läbi lastega ning just selle semantilise eripära tõttu on hakatud rohkem kasutama ka teistsuguseid nimetusi neile – **kokkulepped, head tavad, meie väärtused** jne.

Siit edasi tuleb hulgaliselt erinevaid näiteid – valik on teie!

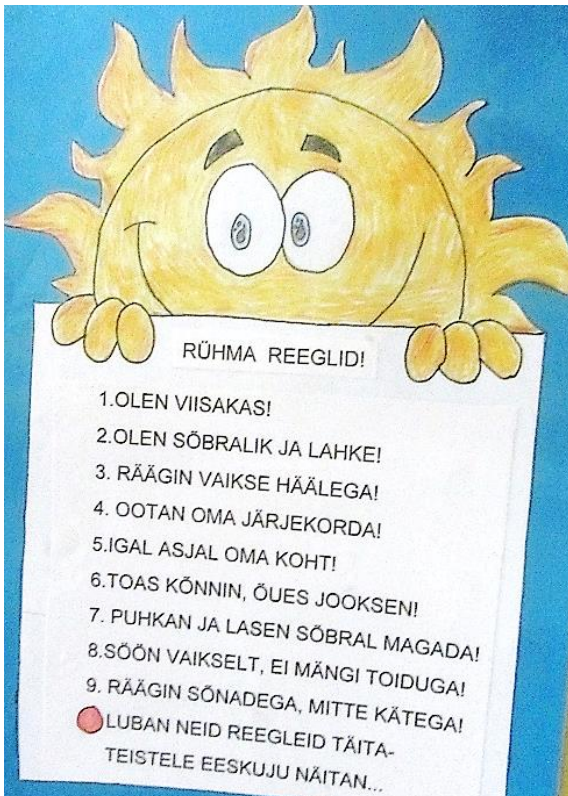

RÜHMA REEGLID

OLEN VIISAKAS, KASUTAN VÕLUSÕNU
TOAS RÄÄGIN VAIKSE HÄÄLEGA
JOOKSEN VAID ÕUES JA LIIKUMISTUNNIS
OLEN KAASLASTE VASTU SÕBRALIK
PÄRAST MÄNGIMIST PANEN MÄNGUASJAD OMA KOHALE
UNETUNNIL MAGAN VÕI OLEN VAIKSELT JA LASEN TEISTEL MAGADA

MEIE RÜHMA REEGLID

- OLEN SÕBRALIK
- SÖÖN VAIKSELT
- TOAS MA KÖNNIN
- HOIAN MÄNGUASJU
- KORISTAN ENDA JÄREL
- PESEN HOOLEGA KÄSI
- OLEN VOODIS VAIKSELT

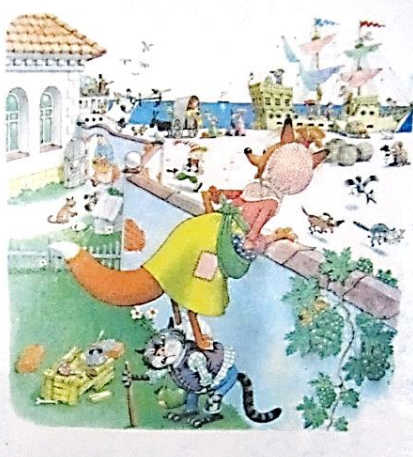

RÜHMAREEGLID

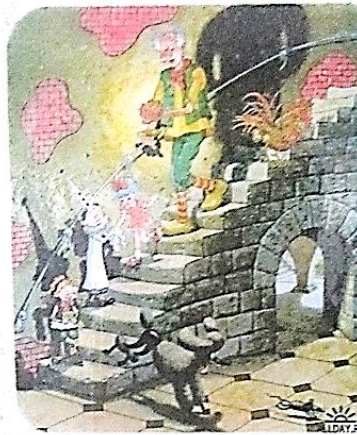
- KUI VÖTAN OMA MÄNGUASJU KAASA, SIIS LUBAN NEID KA TEISTELE MÄNGIMISEKS
- KAASAVÖETUD ASJADE KÄEKÄIGU EEST VASTUTAN ISE
- MÄNGU LÖPPEDES PANEN ASJAD OMA KOHALE TAGASI
- NÄITSUGA LASTEAEDA EI TULE
- PÜSSE JA MUID REEVI RÜHMA EI TOO
- HAIGEMA OLEN KODUS
- OLEN TEISTELE HEA SÕBER
- MA EI TEE KELLELEGI HAIGET
- OLEN VIISAKAS (TETETAN, TÄNAN JNE.)
- RÄÄGIN VAIKSE HÄÄLEGA
- SÖÖN HEA ISUGA
- PUHKETUNNI AJAL OLEN VAIKSELT
- JOOKSEN ÕUES MITTE TOAS
- OSALEN ÜHISTES TEGEVUSTES
- PANEN TÄHELE ÕPETAJATE SOOVITUSI
- RÄÄGIN KODUS OMA LASTEAIAELUST

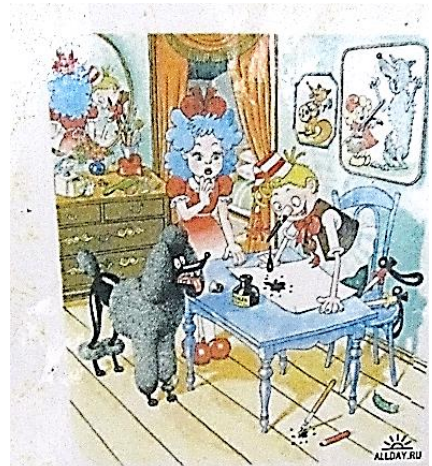

МАЛЬЧИКИ ПОМОГАЮТ
ДЕВОЧКАМ
POISID AITAVAD
TÜDRUKUID

ХОДИМ В ГРУППЕ
СПОКОЙНО
RÜHMAS KÄIME
RAHULIKULT

НАМ ПРАВИТСЯ
УЧИТЬСЯ
MEILE MEELDIV ÕPPIDA

ЖИВЁМ ДРУЖНО
OLEME SÕBRALIKULT

УВАЖАЕМ СТАРШИХ
AUSTAME VANEMAIÐ

СОБЛЮДАЕМ РЕЖИМ
TÄIDAME KORRALDUSI
REEGLEID

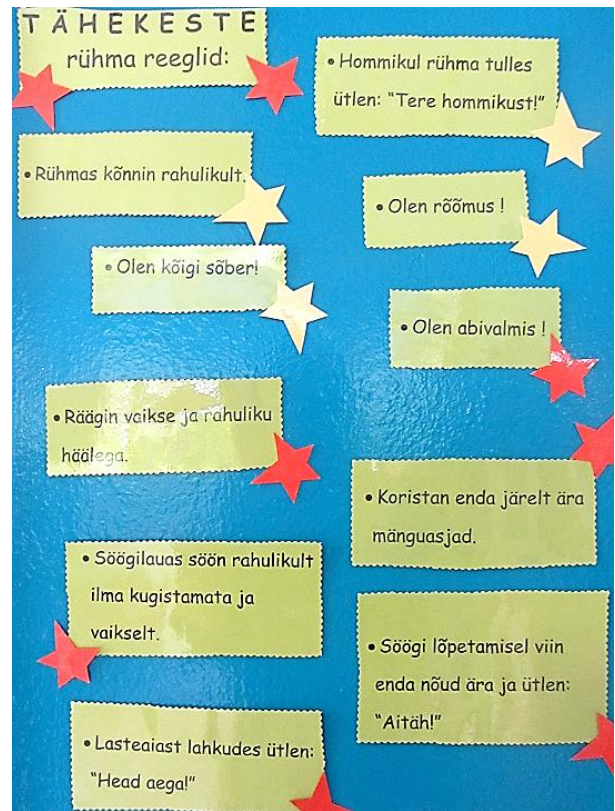
Jü

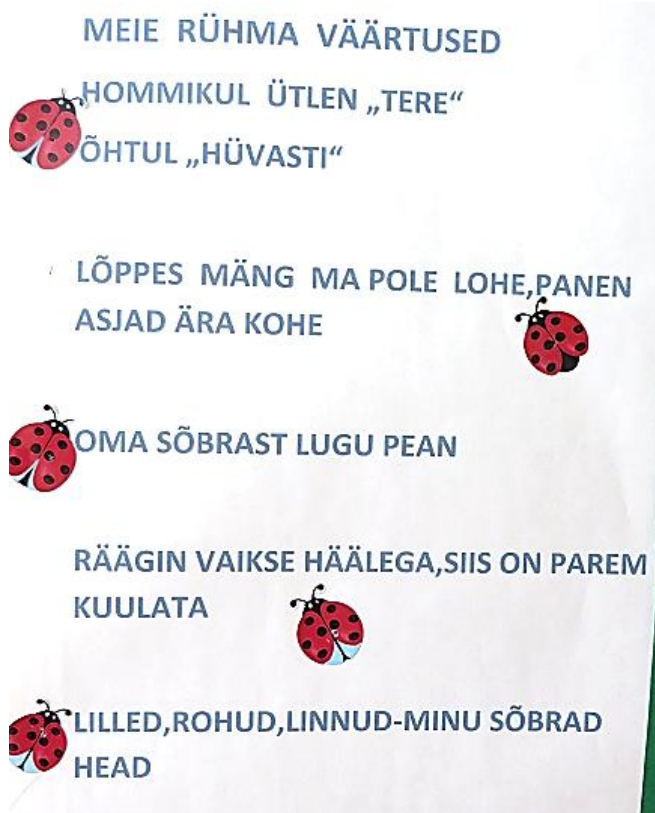
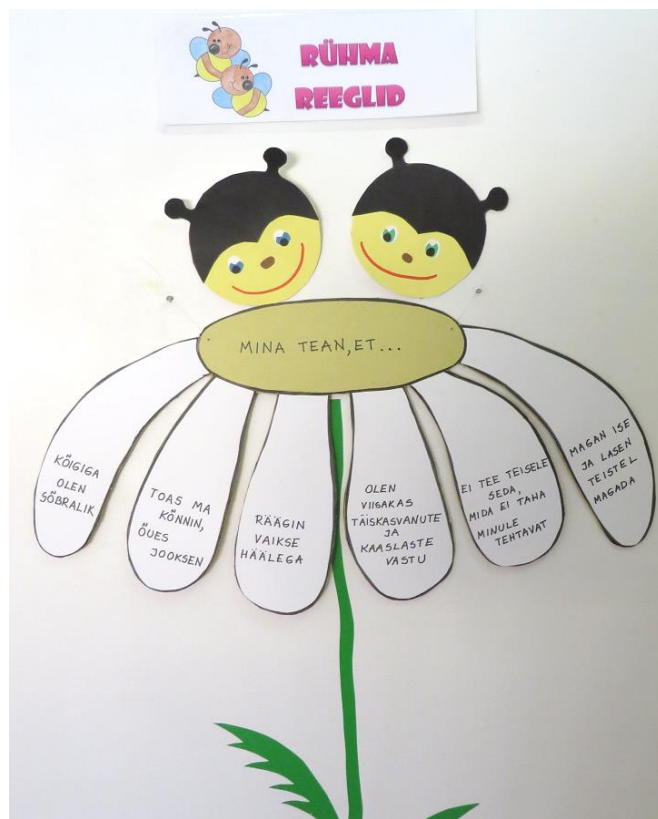
VÄIKE, AGA TUBLI .
ÜKSI ON HEA, AGA KOOS
ON IKKA PAREM.

USALDUS
SÕPRUS
TAIBUKUS
TERVIS
SÕNA-
KUULELIKKUS
VIISAKUS

ÜKSI SINDA VÕIN EKSIDA.
TERTITAN ESIMESENA.
TARGAD LAHENDAVAD
TÜLIKÜSIMUSED
RAHUMEELSELT.
TERVE LAPS ON RÕÕMUS
LAPS.

KRÖLL KÜSIB SÕBRALT
MÄNGUASJU
KRÖLL ON SÕBRALIK
KRÖLL ON AUS

KRÖLLI RÜHMA HEAD TAVAD:

- OLEME HEAD SÕBRAD
- JOONISTAME OMA PABERILE
- KUI TAHAME TEISE MÄNGU MINNA, SIIS KÜSIME LUBA
- MÄNGIME RAHULIKULT
- OOTAN OMA AEGA
- HOIAME KARUSI
- TEEME HEAD NALJA
- AITAN SÕPRA
- LÄHEN SÕPRADELE JA VÄIKSEMATELE APPI

OLEME SÕBRALIKUD!

- EI LÕÖ
- EI LÜKKA
- LUBAN TEISI MÄNGU
- JAGAN ASJU
- EI KRABA

RIIDERUUMIS ME
EI TRÜGI!

VALIN RIETUMISEKS
SÕBIVA KOHA.

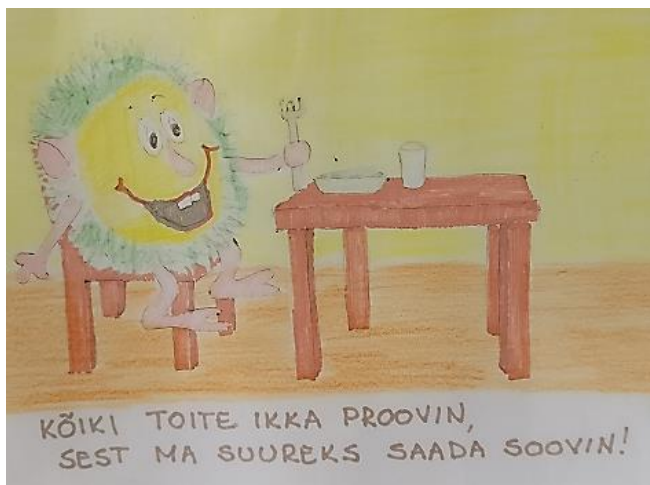

MÄNGIN RAHULIKULT TOAS,
ÕUES SAAN MA JOOKSULOJA.

JA KUI KÄES ON UNETUKK,
SIIS MA OLEN VAIT KUI SUKK.

KÕIKI TOITE IKKA PROOVIN,
SEST MA SUUREKS SAADA SOOVIN!

LÖPPES MÄNG, MA POLE LOHE-
PANEN ASJAD ÄRA KOHE!

RÄÄGIN VAIKSE HÄÄLEGA,
SIIS ON PAREN KUULATA.

 KRÖLLI RÜHMA
KOKKULEPPED

- * JAGAN ASJU
- * ÕUES JOOKSEN
- * TOAS KÖNNIN
- * KÄTEGA MÄNGIN
- * JALGADEGA KÖNNIN
- * RÄÄGIN RAHULIKU HÄÄLEGA
- * KUULAN MIDA MULLE RÄÄGITAKSE
- * OSKAN OLLA SÖBER
- * OLEN TUBLI JA KORISTAN
- * HOIAN MÄNGUASJU

MIDRILIND TEAB...

- * LÕÕMINE TEEB HAIGET
- * TOAS KÖNNIN ÕUES JOOKSEN
- * IGAL ASJAL ON OMA KOHT
- * AITAN SÕPRA
- * OLEN SÕBRALIK
- * VABANDAN, KUI OLEN EKSINUD
- * RÄÄGIN VAIKSE HÄALEGA
- * JA KASUTAB SÕNU: TERE
HEAD AEGA, PALUN, AITÄHH.
- * SÖÖN VAIKSELT
- * ÕPIN ÕPPIMISE AJAL, MÄNGIN
MÄNGIMISE AJAL.

PÄRAST TUALETI
KASUTAMIST TÕMBAN
VETT JA PESEN KÄED

LASTEIAIA REEGLID LAPSELE:

1. LASTEIAIA RUUMIS RÄÄGIN VIISAKALT JA RAHULIKU HÄÄLEGA: HOMMIKUL TERVITAN JA ÕHTUL JÄTAN HÜVASTI.
2. RUUMIDES KÖNNIN, JOOKSEN AGA SAALIS JA ÕUES.
3. SÖÖMISE AJAL TEGELEN SÖÖMISEGA.
4. ABISTAN JA LOHUTAN SÕPRA – LASTEIAIKAASLAST.
5. ENNE MÕTLEN, SIIS ÜTLEN.
6. KUULAN TEISE INIMESE JUTU LÕPUNI.

8. HOOLITSEN OMA VÄLIMUSE EEST:

- PESEN KÄSI JA NÄGU,
- KAMMIN JUUKSED,
- HOIAN OMA RIIDED PUHTAD

9. HOIAN KORDA JA PUHTUST:

- TEGEVUSE LÕPPEDES PANEN ASJAD OMA KOHALE TAGASI
- HOIAN KORRAS OMA RIIDEKAPI JA KAR...

RÜHMA REEGLID

OLEN ABIVALMIS, HOOLIN OMA MÄNGUKAASLASTEST OSKAN VÕTTA JA PANNA MÄNGUASJU OMA KOHALE TEAN, ET RÜHMAS JOOSTA ON OHTLIK. JOOKSEN ÕUES RÄÄGIN RÜHMAS VAIKSEMA HÄÄLEGA ÕUES MÄNGIN ETTENÄHTUD ALAL OSKAN KÄITUDA LASTEAIAS JA VÄLJASPOOL LASTEAEADA PEAN KINNI RÜHMA REEGLITEST

MEIE HEAD TAVAD

- RÜHMA SISENEDES ÜTLEN „TERE!“ LAHKUDES ÜTLEN „HEAD AEGA“
- LIIGUN TOAS RAHULIKULT, JOOKSEN ÖUES.
- SÖÖN VIISAKALT.
- PANEN ASJAD PÄRAST KASUTAMIST OMA KOHALE TAGASI.
- OLEN VOODIS VAIKSELT. PUHKAN ISE JA LASEN TEISTEL PUHATA.
- OSKAN PALUDA, TÄNADA, VABANDADA.
- OLEN RÕÕMUS JA SÕBRALIK, ARVESTAN TEISTEGA.

AUSTAN, HOOLIN, JULGEN, SALLIN!

MEIE RÜHMA REEGLID

- *Lasteaeda jõuan hiljemalt kell 9.00.
- *Tulles teretan, minnes ütlen: „Head aega“.
- *Olen sõber kõigiga!
- *Toas kõnnin, õues on ruumi palju joosta!
- *Rühmas räägin tasase häälega-sõber kuuleb ka vaikset kõnet .
- *Mängin mõnuga ja peale mängu panen mänguasjad omale kohale.
- *Mänguasjapäev on reede!!!

MEELESPEA RÜHMA REEGLID

HOMMIKUL TERETAN, ÖHTUL ÜTLEN HEAD AEGA.

JAGAN MÄNGUASJU JA OLEN SÕBRALIK.

ÕPPIDES JA MÄNGIDES SAAN TARGEMAKS.

VEHKLEMISMÄNGUDE JA PÜSSIMÄNGUDE ASEMELE EELISTAN RAHULIKUMAI D MÄNGE.

TÜLISID LAHENDAN SÕNADEGA.

SÖÖGILAUAS SÖÖN KORRALIKULT.

HOIAN LOODUST.

ALATI KORISTAN ENDA JÄREL MÄNGUASJAD.

RUKKILILLE RÜHMA REEGLID

OLEME KÕIK ÜKS SÕBRALIK PERE! LASTEAEDA TOOB MEID TERE, KOJU VIIB „HEAD AEGA“.

OLEN VIISAKAS ÕPETAJATE JA MÄNGUKAASLASTE VASTU.

RÄÄGIN RÜHMAS VAIKSE HÄÄLEGA. JOOKSUMÄNGE MÄNGIN ÕUES.

TEAN, ET MÄNGUASJADEL JA TÖÖVAHENDITEL ON OMA KOHT.

HOIAN PUHTA ENDA JA RÜHMARUUMI!

TEAN MIDA PANNA PABERI PRÜGIKASTI. HOIAN LOODUST.

RÜHMA REEGLID

TERE, TERE-ÜTLEN SULLE, TERE, TERE-ÜTLE MULLE!
RÄÄGIN VAIKSE HÄÄLEGA, SIIS MA KUULEN SÕPRU KAI OMA MÄNGUASJU MA VAHETAN KA SÕBRAGA!
LÖPPES MÄNG, MA POLE LOHE.

PANEN ASJAD ÄRA KOHE!

KUI ON TULNUD ÕPPEAEG, SIIS MA MÄNGU LÕPETAN!
MÄNGIN RAHULIKULT TOAS. ÕUES SAAN MA JOOKSULOJA.
KUI ON KÄES UNETUKK, SIIS MA OLEN VAIT KUI SUKK.
OMA RIIDED KORRALIKULT

PANEN KAPPI ÄRA MA, MÄRJAD RIIDED KUI VANA. OLEME KÕIK HEAD JA LAHKED SÕBRAKS IGA LAPSEGA!

POKU RÜHMA LAPS TEAB, ET

TERE, HEAD AEGA, PALUN, TÄNAN ON MUL ALATI KAASAS

TOAS KÖNNIN ÕUES JOOKSEN

RÄÄGIN VAIKSE HÄÄLEGA, SIIS ON PAREM KUULATA

SÖÖN VAIKSELT JA PUHTALT
PEALE SÖÖKI KORISTAN OMA TOIDUNÕUD

PEALE MÄNGU PANEN OMA ASJAD KOHALE TAGASI

OLEN SÕBRALIK JA JAGAN TEISTEGA MÄNGUASJU

MA EI TEE SÕBRALE HAIGET
PALUN VABANDUST, LOHUTAN JA KALLISTAN

MEIE RÜHMA
KOKKULEPPED

TOAS KÖNNIN, RÄÄGIN
VAIKSELT,
ÕUES JOOKSEN JA HÕISKAN

OLEN SÕBRALIK,
JAGAN SÕPRADEGA
MÄNGUASJU

PANEN MÄNGUASJAD
OMA KOHALE, HOIAN
JA KORRASTAN NEID

LÕUNASEL PUHKEAJAL
MAGAN, MÖTLEN VÕI
UNISTAN - KAASLASED
SOOVIVAD MAGADA

RÄÄGIN VAIKSE HÄALEGA,
SIIS ON PAREM KUULATA.

TIP-TAP KÖNNIN
TOAS,
ÕUES SAAN MA
JOOKSULOJA.

KUI LÖPPES MÄNG, MA POLE
LOHE,
PANEN ASJAD ÄRA KOHE.

AI-AI SÕBER SAI,
TEEN KALLI JA
SUURE PAI.

KUI TEKK PEALE KUKUB,
SIIS LAPSE SUU ON LUKUS.

AITÄH JA PALUN,
SÕBRAD HEAD,
NEID SA HÄSTI
TEADMA PEAD.

MEIE RÜHMA REEGLID

SIAILILLE RÜHMA REEGLID,
NENDEST LUGU PEAN
TERELJA HEAD REEGLI
NEED MU SÕBRAD HEAD!

KÄSI PESEN ENNE SÖÖKI
OLEN VIISAKAS

MA EI KAKLE, MA EI KARJU
EGA TÕUKA KÕRVAL LAST

JOOKSEN LASTEIAH ÕUES,
TOAS KÄIN RAHVLIKULT
MÄNGUASJU TEISTELT LASTELT
ÄRA MA EI KISU!

RÜHMA TULLES TERETAN!

RÄÄGIN VAIKSE HÄALEGA!

KASUTAN VIISAKUSSÕNU
„PALUN“ JA „TÄNAN“

KÄTEGA TEEN PAI JA KALLI-KALLI!

RÜHMAS KÖNNIN!

KUI LÕPETAN MÄNGU, PANEN ASJA
OMA KOHALE TAGASI!

PÄRAST TUALETI KASUTAMIST
PESEN KÄSI!

KORISTAN ENDA JÄRELT

shutterstock.com - 606490103
RÜHMAS RÄÄGIN VAIKSE
HÄÄLEGA

KUULAN OMA ÕPETAJAT

OSKAN OODATA

shutterstock.com - 1524991561
OLEN VIISAKAS

TOAS KÕNNIN,
ÕUES JOOKSEN

LEPATRIINUDE REEGLID

OLE MINU VASTU HEA
PAITA PAREM MINU PEAD
"LÖÖMINE EI MEELDI MULLE!"
SEDA ÜTLEVAD KÕIK SULLE

MÄNGUASJAD KOKKU PANEN
ENNE KUI MA KOJU LÄHEN
EMA, ISA AITA KA
MUL SEDA MEELES PIDADA

SÕPRU HOIAN HOOLEGA
KOOS MEIL TORE MÄNGIDA
TALLE MÄNGUASJU ANNAN
MIDA KODUST KAASA KANNAN

Süües jälgin lauakombeid

MINU LAUAKOMBED ON VÄGA HEAD!

Enne sööma hakkamist ja pärast potil käimist pesen käsi

Teretan rühma tulles ja lahkumisel ütlen „head aega“ või „nägemiseni“

Olen sõbralik ja hooliv

Kasutan sõnu „Palun“ ja „Tänan“

Mängin ja panen peale mängu mänguasjad omale kohale tagasi.

**OLEN SÕBRALIK JA
KRAPS, SIIS MUL
SÕBRAKS IGA LAPS!**

**JA KUI KÄES ON
UNETUKK, SIIS MA
OLEN VAIT KUI
SUKK.**

**LÖPPES MÄNG,
MA POLE LOHE,
PANEN ASJAD ÄRA
KOHE.**

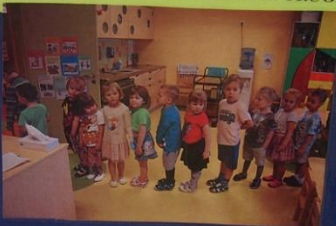
KUI MA LASTEAEDA TULEAN, ÜTLEN: "TERE!"

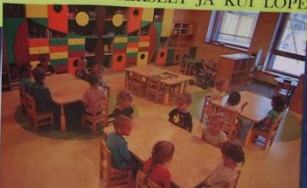
KUI MA LASTEAIAST ÄRA LÄHEN, ÜTLEN: "HEAD AEGA!"

KUI MA OOTAN RIVIS OMA KORDA, SIIS MA EI TRÜGI TEISTEST ETTE.

SÖÖGILAU AÄRES OLEN MA VAIKSELT JA KUI LÕPETAN SÖÖMISE, ÜTLEN: "AITÄH!"

KUI MA TEEN SÕBRALE HAIGET, SIIS MA ÜTLEN: "PALUN VABANDUST!"

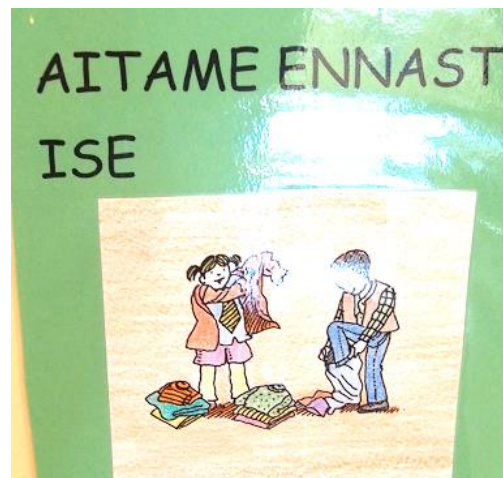
KUI MA SOOVIN MIDAGI SAADA, SIIS MA ÜTLEN: "PALUN ..."

KUI MA SAAN MIDAGI, SIIS MA ÜTLEN: "AITÄH!"

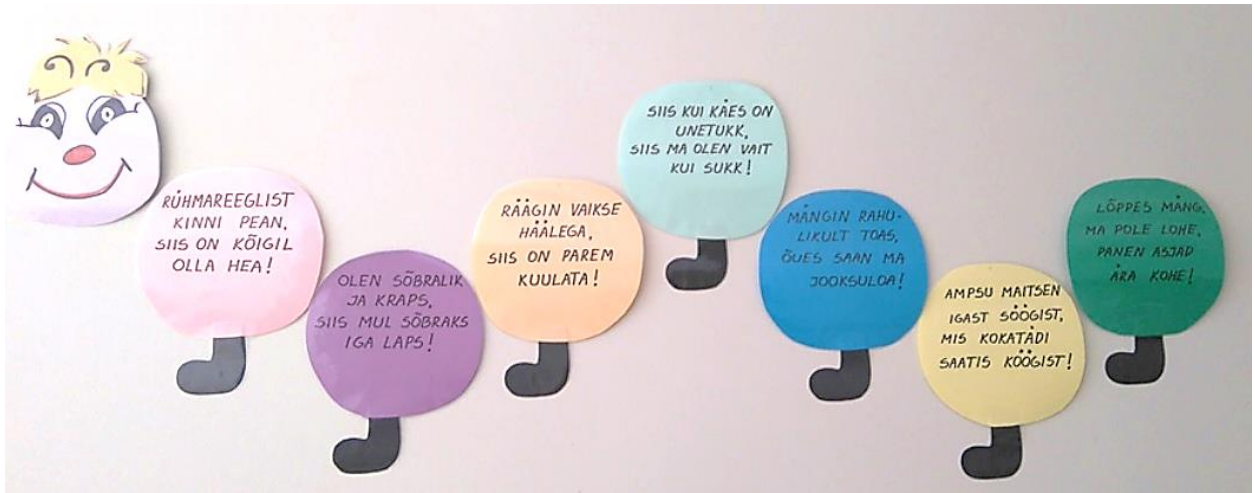

- # SIPSIKUTE RÜHMAREEGLID
1. ÄRA JOOKSE TOAS.
  2. ÄRA TEE KÕVA KISA, RÄÄGI VAIKSELT.
  3. KUULA ÕPETAJAID.
  4. ÄRA LÕÕ KEDAGI, TEE PAREM PAI.
  5. KORISTA ENNE MÄNG, SIIS VÕTA VUS.
  6. PANE PRAHT PRÜGIKASTI.
  7. OLE SÕBRALIK JA ABIVALMIS.
  8. KAEBAMINE EI OLE ILUS.

- PILVETRIINUDE HEAD TAVAD:
- ME EI TEE TEISELE HAIGETI
  - MÄNGIME RAHULIKULT!
  - ME EI SEGA TEISTE MÄNGU!
  - ME HOIAME MÄNGUASI!
  - ME OSKAME MÄNGUDES JA TEGEVUSTES
OMA JÄRGE OODATA!
  - RUTTAME SÕBRALE APPII!
  - TEEME AINULT HEAD NALJAJ!
  - EI NARRI EGA KIUSA TEISI!
  - OLEME SÕBRALIKUD JA HEAD KAASLASED!
  - ME EI SODI TEISTE TÕIDI!
  - ÕPIME TEISI KUULAMA!
  - HOIAME OMA KARUSIDI!
  - AUSTAME VANEMAID INIMESI!
  - PEAME LUBADUSTEST JA KOKKULEPETEST
KINNI!
- OLEME TUBLID LAPSED!!!

MEIE RÜHMA REEGLID

OLEN TEISTE VASTU ABIVALMIS JA HEA.

TOAS KÕNNIN, ÕUES JOOKSEN, TREPPIDEL KÕNNIN RAHULIKULT.

RÜHMAS RÄÄGIN VAIKSE HÄÄLEGA.

HOIAN MÄNGUASJU, EI LÕHU NEID, PEALE MÄNGIMIST PANEN TAGASI OMA KOHALE.

PEAN MEELES VIISAKUSSÕNAD: "TERE", "PALUN", "AITÄH", "HEAD AEGA"

KODUST KAASAVÕETUD MÄNGUASJU JAGAN SÕBRAGA.

ARVESTAN MÄNGUREGLEID ÜHISTES MÄNGUDES JA OSKAN OODATA OMA JÄRJEKORDA.

HOIAN KORRAS OMA RIIDEKAPLI.

PESEN KÄSI ÕUEST TULLES, ENNE SÕOKI JA PEALE WC KASUTAMIST.

SÖÖGILAUAS SÖÖN PUHTALT JA VAIKSELT. PUHKETUNNIL OLEN VAIKSELT JA LASEN KAASLASTEL MAGADA.

KLAABU RÜHMA LAPS ON TUBLI

- TERVITAB HOMMIKUL VIISAKALT
- LAHKUDES ÜTLEB „HEAD AEGA“
- RÜHMARUUMIDES KÄIB RAHULIKULT JA RÄÄGIB RAHULIKU HÄÄLEGA
- ABISTAB JA HOIAB RÜHMAKAASLASI
- HOIAB KÕIKI MÄNGUASJU
- MÄNGU LÕPUS PANEB ASJAD OMA KOHALE
- ABI VAJADES ÜTLEB „PALUN“
- TÄNADES ÜTLEB „AITÄH“
- PANEB OMA RIIDED KORRALIKULT ESIKUKAPPI
- ENNE MAGAMIST PANEB OMA RIIDED KORRALIKULT TOOLILE
- PEALE SÖÖMIST LOPUTAB SUU
- PEALE WC KASUTAMIST PESEB KÄED

OLEN SÕBRALIK JA KRAPS,
SIIS MUL SÕBRAKS IGA LAPS.

LÖPPES MÄNG, MA POLE LOHE,
PANEN ASJAD ÄRA KOHE.

MÄNGIN RAHULIKULT TOAS,
ÕUES SAAN MA JOOKSULOJA.

MÄNGUSIPSIKUTE MEELESPEA

OLEN VIISAKAS – ÜTLEN TERE, HEAD AEGA,
AITÄH JA PALUN.

TERE!

TOAS KÖNNIN, ÕUES JOOKSEN.

OLEN SÕBRALIK JA JAGAN MÄNGUASJU
SÕPRADEGA.

PEALE MÄNGIMIST KORISTAN MÄNGUASJAD
ENDA JÄRGI ÄRA.

PANEN RAAMATUD PEALE VAATAMIST RIULISSE.

PUHKEAJAL MAGAN VAIKSELT.

RÄÄGIN VAIKSE
HÄALEGA, SIIS ON
PAREM KUULATA

MÄNGIN RAHULIKULT
TOAS, ÕUES SAAN MA
JOOKSULOJA

LÖPPES MÄNG MA
POLE LOHE, PANEN
ASJAD ÄRA KOHE

OLEN SÕBRALIK JA
KRAPS, SIIS MUL
SÕBRAKS IGA LAPS

RÜHMA REEGLID

LILLEST ROHUST LUGU
PEAN, LINNÜD
LOOMAD SÕBRAD
HEAD

KUI SIIS VIISAKASKI
VEEL-
OLEN RÕÕMUKS
KÕIGILE!

REEGLID SELGEKS ÕPIN
MA JA VEEL MUUDKI
TARKUST KAI!

JA KUI KÄES ON
UNETUKK SIIS MA
OLEN VAIT KUI SUKKI!

MIKSITAJA

RÜHMA

HEAD TAVD
TAVD

NAERATUS TEEB
PÄEVA RÕÕMSAKS.

HEA SÕNA EI
ROOSTETA.

VÖLUSÕNAD „PALUN” JA
„AITÄH” AITAVAD MIND.

ET SUL OLEKS SÕPRU,
OLE ISE SÕBRALIK.

KUI KÕHT ON TÄIS,
SIIS MEEL ON HEA.

TÖÖ KIIDAB TEGIJAT.

KES ALUSTAB,
PEAB LÕPETAMA.

RÜHMA REEGLID

OLEN VIISAKAS:
KASUTAN SÕNU
TERE, HEAD AEGA,
AITÄH, PALUN

KAASAVÕETUD
MAIUSTUSI
JA
MÄNGUASJU
JAGAN
KÕIGIGA

TOAS
MÄNGIN
JA
RÄÄGIN VAIKSELT

OLEN HOOLAS
JA
KORISTAN
ENDA
JÄRELT ISE

REEGLID

SÖÖGILAUAS SÖÖN, JUTTU AJAN PÄRAST.

SÖJAMÄNGE EI MÄNGI.

MÄRKAN SÕPRA HÄÄDAS, AITAN JA LOHUTAN TEDA

OLEN SÕBRALIK!

LAHENDAN TŪLI SÕNADEGA.

RAAMATUID VAATAN
JA LAUAMÄNGE MÄNGIN
LAUA TAGA.

KORISTAN MÄNGUASJU ENDA JÄRELT.

OLEN VIISAKAS, EI KÄRA,
ÜTLEN „TERE“, „PALUN“, „TÄNAN“.

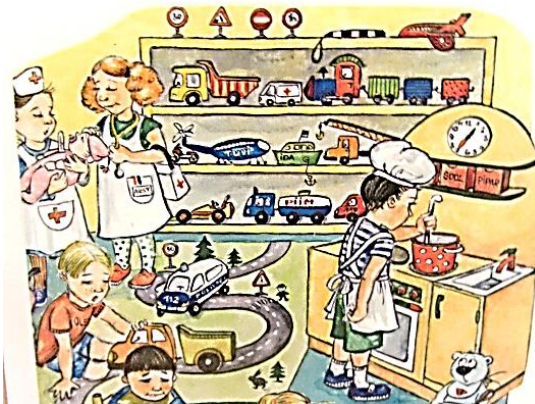
MÄNGIN RAHULIKULT TOAS,
ÕUES SAAN MA JOOKSULOJA.

OLEN SÕBRALIK JA KRAPS,
SIIS MUL SÕBRAKS IGA LAPS.

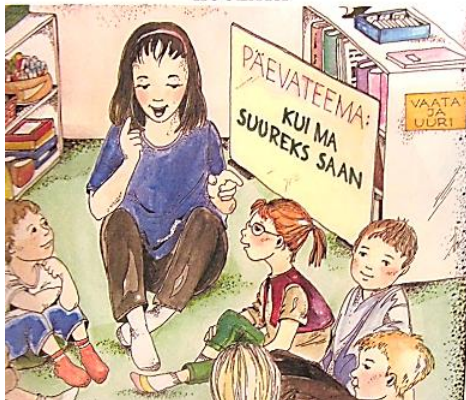
JOOSTA ON TORE.
AGA TOAS MA KÕNNIN, JOOKSEN ÕUES

PEALE MÄNGIMIST PANEN MÄNGUASJAD
KORDA JA OMA KOHALE TAGASI

RÄÄGIN VAIKSE HÄÄLEGA, SIIS ON PAREM
KUULATA

SÖÖGILAUAS SÖÖN VAIKSELT TEISI LAPSI
HÄIRIMATA

ÜTLEN TERE KÕIGILE

MÄNGIN SÕBRALIKULT

MINA MÄNGIN, KORISTAN,
SÕPRA RÕÕMSALT ABISTAN.

MEIE RÜHMA REEGLID

1. KÄSI PESEN ENNE SÖÖKI

JA KÄSI KUI KASUTAN TULEKUT

Mida meil on laigus majas, keelatud on seda viia.

2. Ülen TERE HOMMIKUST!
ja lausun ka HEAD AEGA!
Ka sõnad AITÄH!
ja PALUN! on mul hästi teada!

3. VAIKSE HÄALEGA MA RÄÄGIN TOAS, MUIDU TEKIB KISAST KAOS. IT EI OLEKS SÕBRAL PAHA, PEAVALLU MEIST KEEGI JU EI TAHA.

4. TOAS ME ISTUME JA KÖNNIME, ET EI JUHTUKS ÖNNETUST!

5. ME EI KAKLE, ME EI LÖÖ, SIIS SAAB TEHTUD MEIE TÖÖ.

ÕUES JOOKSEME JA HÜPPAME, OLEME TÄIS VALLATUST!

OLEN SÕBRALIK VASTU HEA, AITAMA MA TEDA PEAN.

MEIE RÜHMA REEGLID

KÄSI PESEN HOMMIKUL ENNE RÜHMA TULEKUT.

KÄSI PESEN ENNE SÖÖKI

JA KÄSI KUI KASUTAN TULEKUT

RÄÄGIN VAIKSE HÄALEGA!

TOAS KÖNNIN

ÕUES JOOKSEN

RAAMATUID VAATAN JA LAUAMANGE MÄNGIN AINULT LAUA ÄÄRES.

OLEN SÕBRALIK!

SÕJAMÄNGE EI MÄNGI.

KÕRISTAN ENDA JÄRELT MÄNGUASJAD.

MEIE RÜHMA HEAD KOMBED

- HOMMIKUL RÜHMA TULLES TERETAN
- LAUA ÄÄRES SÖÖN VAIKSELT JA VIISAKALT
- ANNAN KÄEGA MÄRKU, KUI SOOVIN TEGEVUSE AJAL RÄÄKIDA
- TERETAN TÄISKASVANUID, KES RÜHMA TULEVAD VÕI KEDA TREPIL KOHTAN
- KOMMI KAASA VÖTTES JAGAN SEDA KÕIGILE
- OLEN SÕBRALIK JA JAGAN OMA MÄNGUASJU

KUI SOOVIN SAMA

- MÄNGUASJA, PALUN SEDA ENDALE MÄNGIDA
- RÜHMAS MÄNGIN RAHULIKULT ILMA KISATA
- EI AJA KEDAGI OMA MÄNGUST VÄLJA
- RÜHMAS KÖNNIN, ÕUES JOOKSEN
- KUI OLEN VALESTI KÄITUNUD
- ISTUN TOOLILE JA MÖTLEN JÄRELE
- KUI MÄNGU LÕPETAN PANEN ASJAD OMA KOHALE TAGASI
- DIIVANIT KASUTAN
- RAAMATUTE VAATAMISEKS JA ISTUMISEKS

TERE JA
HEAD AEGA!

VÕLUSÕNAD:
PALUN, AITÄH JA
VABANDUST.

JAGAN MÄNGUASJU
OLEN SÕBRALIK,
VIISAKAS,
LAHKE, KORISTAN.

TOAS KÖNNIN JA
RÄÄGIN VAIKSE
HÄALEGA.

RÜHMA REEGLID

- OLEN VIISAKAS! (TERE! AITÄH! PALUN! NÄGEMISENI!)
- PAHA TUJU, JONN, LAISKUS, LOHAKUS - JÄÄVAD UKSE TAHA!
- OLEN ABIVALMIS, LAHKE JA SÕBRALIK!
- IGA MÄNGU, MILLE LÕPETAN, PANEN OMA KOHALE TAGASI JA ALLES SIIS VÖTAN UUE!
- RÜHMAS RÄÄGIN VAIKSE HÄÄLEGA!
- SUURE HULLAMISE- JA JOOKSUTUJU JÄTAN VÕIMLA JA ÖUE JAOKS!
- ARUSAAMATUSED JA OMA SOOVID SELGITAN SÕNADEGA!
- LÖUNASE PUHKUSE AJAL PUHKAN ISE JA LASEN KAASLASTEL RAHULIKULT MAGADA!
- ÖUE MINNES JA ÖHTUL LAHKUDES VAATAN, ET KÕIK MÄNGUASJAD ON OMA KOHAL

RÜHMAREGLID

1. KORISTAN ENDA JÄREL (MÄNGUASJAD, SAHTEL, KAPP, TASKU).
2. KUI ÕPETAJA RÄÄGIB, SIIS LAPSED KUULAVAD.
3. OLEN SÕBRALIK, HEA, LAHKE
4. LÖUNA AJAL PUHKAN RAHULIKULT OMA VOODIS.
5. KÖNNIN TOAS, JOOKSEN ÖUES JA SPORDISAALIS.
6. TEEN TEISTELE SEDA, MIDA TAHAN, ET TEHAKSE MULLE.

OLEN TÄHELEPANELIK!

1. OLEN SÕBRALIK JA KRAPS-SIIS MUL SÕBRAKS IGA LAPS!
2. RÄÄGIN VAIKSE HÄÄLEGA-SIIS ON PAREM KUULATA!
3. MÄNGIN RAHULIKULT TOAS-ÖUES SAAN MA JOOKSULO!
4. LÖPPES MÄNG, MA POLE LOHE-PANEN ASJAD ÄRA KOHE!
5. TASA, KÄES ON UNETUKK-NÜÜD MA OLEN VAIT KUI SUKK!
6. KUI TOON KODUST MÄNGUASJU-POLE KADE TEISTE VASTU!

OLEN HEA KAASLANE

OSKAN VAIKSELT KUULATA JA VAADATA

RÄÄGIN VAIKSE HÄÄLEGA

KORISTAN ENDA JÄRELTISE

TOAS KÄIN

ÕUES JOOKSEN

ARENGUMISE KÄIK	
Eelne ühik: 1000	
Tähtsused: 1000	
Kõik ühikud: 1000	
1	1000
2	1000
3	1000
4	1000
5	1000
6	1000
7	1000
8	1000
9	1000
10	1000
11	1000
12	1000
13	1000
14	1000
15	1000
16	1000
17	1000
18	1000
19	1000
20	1000
21	1000
22	1000
23	1000
24	1000
25	1000
26	1000
27	1000
28	1000
29	1000
30	1000
31	1000
32	1000
33	1000
34	1000
35	1000
36	1000
37	1000
38	1000
39	1000
40	1000
41	1000
42	1000
43	1000
44	1000
45	1000
46	1000
47	1000
48	1000
49	1000
50	1000

KIISUDE KULDSED REEGLID

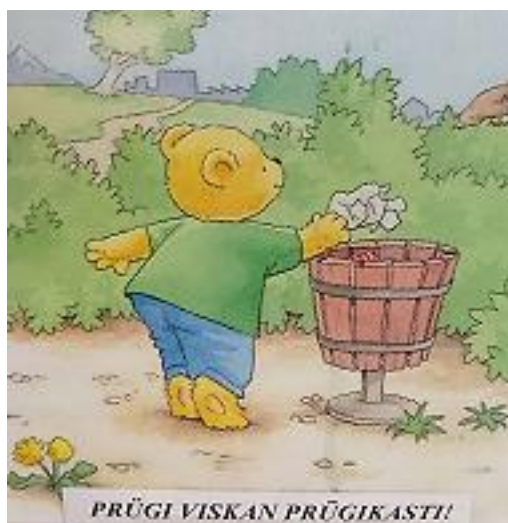
- HOMMIKUL TULLES ÜTLEN KÕIGILE TERE.
- OLEN SÕBRALIK JA RÄÄGIN VAIKSE HÄÄLEGA.
- JAGAN OMA MÄNGUASJU TEISTEGA.
- TOAS EI SEGA TEISI JOOKSMISE JA KARJUMISEGA.
- MÄNGUKAASLASEI EI LÕO EGA TÕUKA KUNAGI.
- HOIAN KORTA JA PUHTUST.
- PUHKAN LÕUNA AJAL, SEST SEE ON MINU TERVISELE KASULIK.
- ÕHTUL LAHKUDES KORISTAN OMA MÄNGU MILLEGA MÄNGISIN JA ÜTLEN KÕIGILE HEAD AEGA.

MINA, TIBU

- HOMMIKUL TULEN LASTEAEDA 830.
- EMME-ISSI HELISTAVAD KUI MA JÄÄN KOJU VÕI TULEN HILJEM.
- HOMMIKUL TULLES ÜTLEN TERE.
- ÕHTUL LAHKUDES HEAD AEGA LASTEAIAS OLLES OLEN SÕBRALIK OMA MÄNGUKAASLASETEGA.
- HAIGET TEHES PALUN ANDEKS.
- OLEN LAHKE KUI VÕTAN KOPUST MÄNGUASJU KAASA.
- SÕGILAUAST TÕUSTES ÜTLEN AITÄH!
- RÜHMAS RÄÄGIN VAIKSE HÄÄLEGA.

PEAN MEELES!

OLEN SÕBRALIK, VIISAKAS JA KRAPS,
SIIS MUL SÕBRAKS IGA LAPS.

KUI TOON KODUST MÄNGUASJU,
POLE KADE TEISTE VASTU.

LÖPPES MÄNG, MA POLE LOHE-
PANEN ASJAD ÄRA KOHE.

MÄNGIN RAHULIKULT TOAS -
ÕUES SAAN MA JOOKSULOÄ!

RÄÄGIN VAIKSE HÄÄLEGA,
SIIS ON PAREM KUULATA.

TASA, KÄES ON UNETUKK -
NÜÜD MA OLEN VAIT KUI SUKK!

KUI NEID SõNU MEELES PEAN,
LASTEAIAS OLLA HEA.

KRÕLLIDE RÜHMA KULDSEED REEGLID

- HOMMIKUL TULLES ÜTLEN KÕIGILE TERE.
- OLEN SÕBRALIK JA RÄÄGIN VAIKSE HÄÄLEGA.
- JAGAN OMA MAIUSTUSI JA MÄNGUASJU TEISTEGA.
- MÄNGUASJU VÕTAN KAASA MÄNGUASJADE PÄEVAL.
- TOAS EI SEGA TEISI JOOKSMISE- JA KARJUMISEGA.
- MÄNGUKAASLASI EI LÕÖ EGA-TÕUKA KUNAGI.
- HOIAN KORDA JA PUHTUST.
- PUHKAN LÕUNA AJAL, SEST SEE ON MINU TERVISELE KASULIK.
- ÕHTUL LAHKUDES KORISTAN MÄNGU, MILLEGA MÄNGISIN JA ÜTLEN KÕIGILE HEAD AEGA.

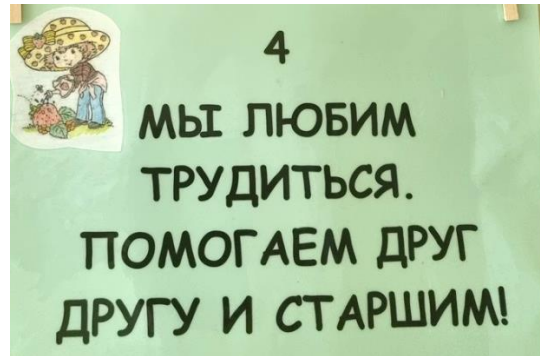
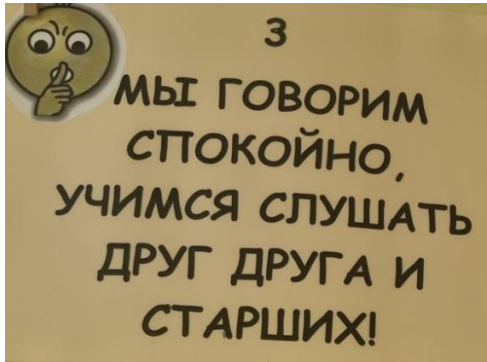
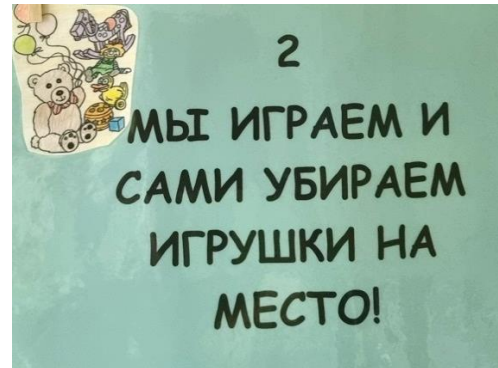
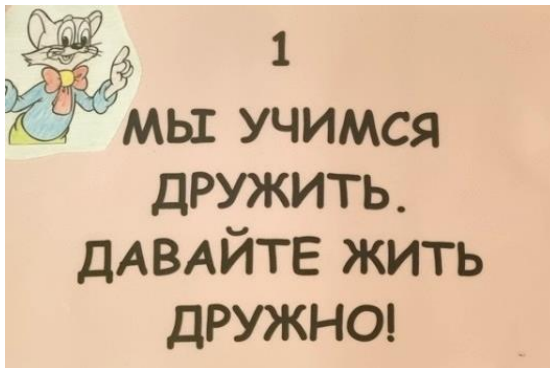
SIPSIKUTE REEGLID!

1. OLEN SÕBRALIK JA KRAPS
SIIS MUL SÕBRAKS IGA LAPS.
2. RÄÄGIN VAIKSE HÄÄLEGA
SIIS ON PAREM KUULATA
3. MÄNGIN RAHULIKULT TOAS,
ÕUES SAAN MA JOOKSULOÄ.
4. LÖPPES MÄNG, MA POLE LOHE-
PANEN ASJAD ÄRA KOHE.
5. JA KUI KÄES ON UNETUKK,
SIIS MA OLEN VAIT KUI SUKK.

NAKSIDE KULDREEGLID:

- OLEN SÕBRALIK KÕIGIGA.
- HOIAN OMA JA RÜHMA MÄNGUASJU.
- RÄÄGIN RÜHMAS VAIKSE HÄÄLEGA.
- TERE!
PALUN! AITÄH!
HEAD AEGA! -
NEED MU SÕBRAD
IGA PÄEV.

"Meie rühma reeglid"

Olen sõbralik ja lahke

▫Söögilauas käitun viisakalt

▫Lõunauinakul puhkan ise ja lasen teistel ka puhata

▫Jagan teistega mänguasju

▫Koristan enda järel

▫Rühmas räägin vaikse häälega

▫Rühma tulles teretan,

Toas kõnnin, õues jooksen

▫Võtan osa tegevustest ja nende ajal teisi ei sega

▫Mobiiltelefoni rühma ei too

MUUMIDE RÜHMAS MEIE:

* HOOLIME ENDAST JA KAASLASTEIST

- RÄÄGIME SÕBRALIKULT**
- KUI KELLELGI MIDAGI ÄRA KAOB, AITAME OTSIDA
- KUI TAHAME KAASLASE PILDILE JOONISTADA, KÜSIME LUBA
- EI KARJU
- KÄITUME SÕBRALIKULT
- KUI TAHAME, OLEME OKSIUDA
- EI LÕÖ, TÕUKA EGA LÜKKA TEISI
- EI ÜTLE TEISELE HALVASTI
- UUE AJAL MAGAME JA PUHKAME ILUSTI
- EI OLE KADEDAD
- EI RÄÄGI MAGAMISE AJAL, EGA SEGA KAASLASI
- KUI TAHAME MIDAGI ÕPETADA LAUALT VÕI SAHTLIST VÕTA, KÜSIME LUBA
- AITAME ÜKSTEIST
- KUI KEEGI SAAB HAIGET VÕI MU KURB, SIIS LOHUTAME
- EI EHMATA TEISI
- RÄÄGIME KORDAMOODA JA KUULAME TEISI
- JAGAME OMA ASJU SÕBRALIKULT TEISTEGA
- EI LOLLITA HOONIKURJUSEIS

* HOOLIME OMA ASJADEST

- DIIVANIL OLEME JALANÕUDETA
- EI VII LASTEIAIA EGA TEISTE LASTE ASJU LUBA KÜSIMATA OMA KOJU
- EI VISKA LIIVA PÕRAUDALE
- TEAME, ET IGAL ASJAL ON OMA KOHT
- HOOLITSEME OMA ASJADE EEST JA VASTUTAME ISE KÕRUST VÕETUD ASJADE EEST
- PRÜGI PAVEME PRÜGIKASTI
- KORISTAME ENDA JÄRGI
- EI LOOBI EGA LÕHU ASJU
- ISRUHE DIIVANIL, TOOLIL VÕI PÕRAUDAL

* TEGUTSEME RÕÕMUGA

- JOONISTAME
- KÕNNIME
- VAATAME RAAMATUID JA KUI OSKANE, LOEME
- ÕPIME
- MEISTERDAME
- VÕIME MUIVA KÕRVALRÜÜTMA, KUI OLEME KÜSNUD LUBA OMA ÕPETAJALT JA TEISE RÜHMÄ ÕPETAJALT
- LOEME ETTE ENDA JA TEISTE TEHTUD JUtte

* MÄNGIME SÕBRALIKULT

- KUTSUME TEISI LAPSI OMA MÄNGU
- MÄNGIME ÜKSTEISE MÄNGU-ASJADega, KUI OLEME LUBA KÜSNUD
- LIIVAGA MÄNGIME SELLEKS ETTEJÄHTUD KOHAS
- EI SEGA TEISTE MÄNGU

MUUMIPERE OMAD REEGLID

• HOMMIKUL ÕELDAKSE TERE!
JA ÕHTUL HEAD AEGA!

• EI TEHTA HAIGET EI KÄEGA
EGA SÕNADEGA

• KORISTATAKSE MÄNGUASJAD
JA HOITAKSE NEID TERVETENA

• OLLAKSE VIISAKAS SÕBRA JA
TÄISKASVANUTEGA

• HOITAKSE ÜKSTEIST JA SEDA
MÕNUSAT MUUMI RÜHMA

MUUMI MEELESPEA

1. RÜHMA TULLES TERETAN.

2. OLEN SÕBRALIK JA
LAHKE.

3. HOIAN OMA KAASLASI.

4. RÜHMAS RÄÄGIN
VAIKSE HÄALEGA.

5. OMA MÄNGUASJAD
KORISTAN ISE.

6. SÕÕN VAIKSELT JA
HOIAN PUHTUST.

ÕUE MINNES JA ÕUEST TULLES RIIETUN

OMA KAPI EES

OLEN SÕBRALIK JA JAGAN MÄNGUASJU TEISTEGA

SOOVI KORRAL VÕTAN KODUST KAASA I MÄNGUASJA, MIS EI HÄÄLITSE

MÄNGU LÕPETAN MÄNGUASJADE KORISTAMISEGA

MA EI SEGA TEISTE JUTULE VAHELE

ÕUES OLLES EI LAHKU ISE OMA RÜHMA MÄNGUVÄLJAKULT

MESINUMMIDE REEGLID

- 1) TOAS KÕNNIN, ÕUES JOOKSEN;
- 2) VÕTAN SÕPRA MÄNGU;
- 3) TOAS RÄÄGIN; ÕUES KARJUN;
- 4) LÕOHINE JÄÄB UKSE TAHA;
- 5) LOHUTAN SÕPRA, KUI TA ON KURB;
- 6) PAID ON TASUTA!;
- 7) PUHKETUND KEHTIB KÕIGILE;

- 2
- 8) KALLI MAKSA 0 EUROT;
  - 9) HOMMIKUL TULLES ÕTLEN "TERE!" ÕHTUL LAHKUDES ÕTLEN "HEAD AEGA"
  - 10) SÕOKI PEAB AUSTAMA;
  - 11) SÕOGI AJAL OLEN VAIKSELT;
  - 12) ÕPETAJAID JA ANNAT PEAB KUULAMA & AITAMA;
  - 13) KATE...
  - 14) RUMALUSI JA KEELT EI TOHI NAIDATA. PÕL A350
- MIA KIRJUTANUD: P. O. N. K. T. L.

MEIE RÜHMA REEGLID:

1. TOAS EI JOOKSE.
2. RÄÄGIN VAIKSE HÄÄLEGA.
3. KÄITUN VIISAKALT JA SÕBRALIKULT – EI TEE HAIGET, EI NORI.
4. HOIAN MÄNGUASJU JA PEALE MÄNGU KORISTAN KOHE.
5. ÄRGATES OLEN TASA, EI SEGA TEISI
6. WC-S EI PIILU, LASEN VETT, ÕLE ÄÄRE EI PISSI JA PESEN KÄED.

VIKERKARJADE RÜHMA LARSED

RAHUNEN ÜKSI

VÖTAN UUE MÄNGU

RÄÄGİN

LEPİN KOKKU

JAGAME

VABANDAN

KÖNNIN ÄRA

EI KUULA

LÖPETA!

**VIKERKAARE
RÜHMA
REEGLID**

**KÜSIN ABI
SÕBRALT VÕI
ÕPETAJALT JA
AITAN SÕPRA,
KUI TA VAJAB ABI**

**KUI OLEN MÄNGU
LÕPETANUD,
PANEN KÕIK
ASJAD ALATI OMA
KOHALE TAGASI**

**ÕUES JOOKSEN,
TOAS MÄNGIN
VAIKSELT JA
RÄÄGIN VAIKSE
HÄALEGA**

**OLEN SÕBRALIK
JA LAHKE,
VABANDAN, KUI
OLEN KÄITUNUD
VALESTI**

**MA EI TEE HAIGET
EI KÄEGA EGA
SÕNADEGA, MA EI
RÄÄGI INETUID
SõNU**

**OLEN VIISAKAS:
KASUTAN SõNU
"TERE", "HEAD
AEGA", "AITÄHH",
"PALUN"**

**OLEN LAHKE,
KAASAVÕETUD
MAIUSTUSI JA
MÄNGUASJU
JAGAN TEISTEGA**

OLEN VIISAKAS JA LAHKE.
MÄNGIN KÕIGIGA SÕBRALIKULT.
TOAS RÄÄGIN VAIKSE HÄALEGA.
TOAS MEIE KÕNNIME
OOTAN OMA JÄRGE RAHULIKULT
JONUSTAN JA KIRJUTAN
PABERILE.
KUULAN ÕPETAJAT JA OLEN
ÕUESTEMA JUURES.
HOIAN LASTEAIJA MÄNGE JA ASJU
PANEN MÄNGU ALATI OMA KOHALE.
SÖÖGILAUAS SÕON VAIKSELT
JA ILMA NALJATA
WG POLE PEITUSMÄNGU KOHT.
JUURES VETT PESEN TASSI.
KAPIUSTEL KIIKUMINE JA MÄNG
LÕHUB UST.

VIISAKA   **LAPSE**   **MEELESPEA:**

LASTEAEADA TULLES ÜTLEN
„TERE!“ JA KOJU MINNES
„HEAD AEGA!“

MÄNGUKAASLASTEGA OLEN
SÕBRALIK!

MÄNGU LÕPPEDES KORISTAN
ENDA JÄREL T ASJADI!

RÜHMAS RÄÄGIN VAIKSE
HÄALEGA!

RÜHMAS KÕNNIN JA
ÕUES JOOKSEN!

KÄIN JA RÄÄGIN VAIKSELT

OLEN KÕIGI SÕBER

KORJAN ISE MÄNGUASJAD

❖ RÕÖMSALT RÜHMA ASTUN MA
JA VIISAKUST EI UNUSTA.

❖ ÕUES JOOKSEN, HÜPPAN,
RÕÖMSAL HÄÄLEL LÄRMI LÖÖN.

❖ TOAS MA MÄNGIN VAIKSEID
MÄNGE, KISA-KÄRA UNUNEB.

❖ ON MUL KAASAS MISKIT HEAD,
JAGAN LAHKELT SÕBRALE.

❖ KOOS ME KÕIK SIIN MÄNGIME
JA ASJAD KORDA PANEME.

❖ KÕIK ME SÕBRAD OLEME,
KÄTEGA EI RÄÄGI ME.

Meie rühma head tavad

- TÖÖ KIIDAB TEGIJAT
- SUU ON ROHKEM SÖÖMISE
JAOKS, MIS SA SELLEGA
IKKA LÄRMAD
- AITA SÕPRA HÄDAS, SIIS
AIDATAKSE KA SIND
- HEA SÕNA EI ROOSTETA
- KUI TAHAD, ET SUL OLEKS
ROHKEM SÕPRU, OLE ISE
SÕBRALIK

HOIAN PUID-PÕÕSAID
JA ELAVAT LOODUST

PANEN PRÜGI
PRÜGIKASTI

TUPPA TULLES
PÜHIN JALAD

OLEN VIISAKAS JA
KRAPS,
SIIS MUL SÕBRAKS
IGA LAPS

LÖPPES MÄNG,
MA POLE LOHE,
PANEN ASJAD ÄRA
KOHE

RÄÄGIN VAIKSE
HÄÄLEGA,
SIIS ON PAREM
KUULATA

PUUST JA LILLEST
LUGU PEAN
LAINUD-LOOMAD
SÕBRAD HEAD

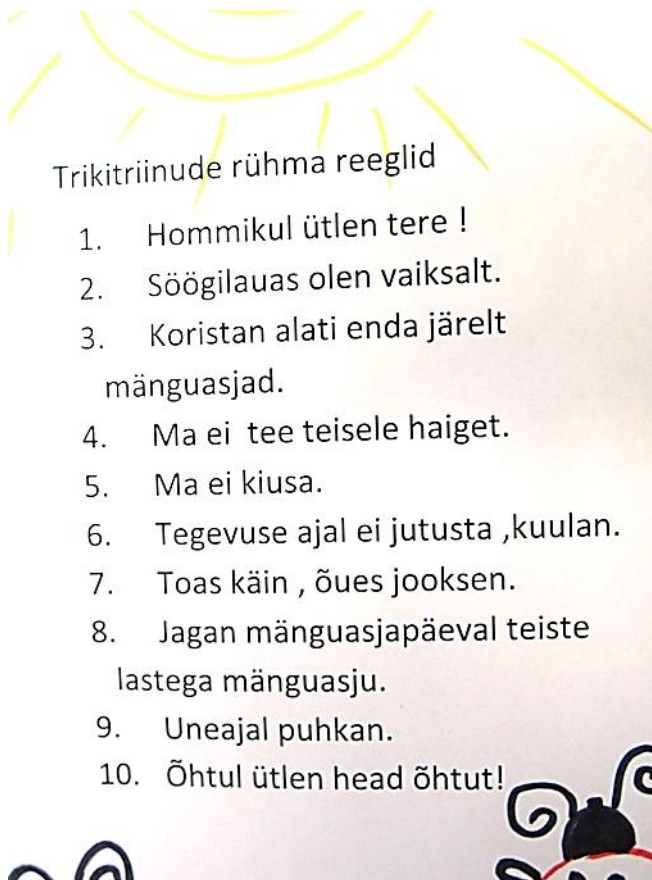
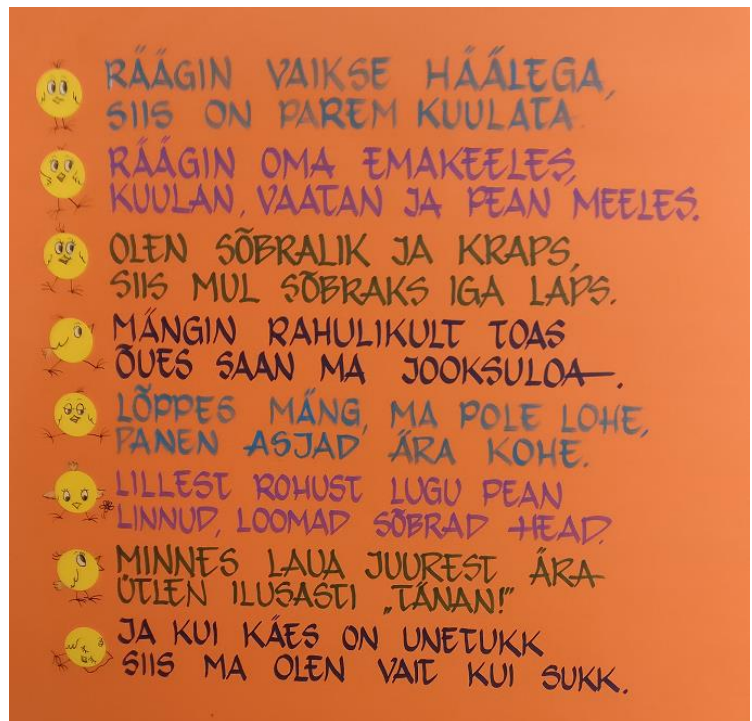
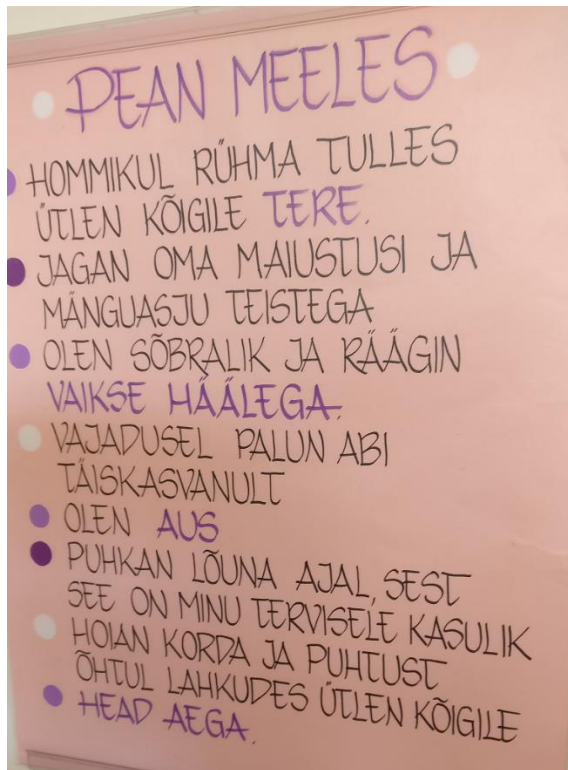
MÄNGIN RAHULIKULT
TOAS,
ÕUES SAAN MA
JOOKSULOJA

KUI KÄES ON
UNE TUND,
MA EI SEGA TEISTE
UND

KULLAPAIDE RÜHMA REEGLID:

1. **OLEME KULLAPAIID**
2. **OLEME VIISAKAD**
3. **ÕPIME JA MÄNGIME
HOOLEGA**
4. **PANEME ASJAD PEALE
KASUTAMIST OMA KOHALE
TAGASI**
5. **OLEME SÕBRALIKUD JA
ABIVALMIS**
6. **TOAS KÕNNIME, ÕUES
JOOKSEME**
7. **RÄÄGIME VAIKSE HÄÄLEGA**

**MEIE
RÜHMA
REEGLID**

**OLEN ALATI PUHAS JA
KORRALIK, HOIAN OMA
ASJAD KORRAS.**

**OLEN VIISAKAS-
ÜTLEN AITÄH JA PALUN
TERE, HEAD AEGA**

**RÜHMAS RÄÄGIN VAIKSI
HÄÄLEGA JA KÖNNIN
RAHULIKULT**

**TAHAN KÕIKE TEADA,
KUULAN KAASLAST JA
ÕPETAJAT VAIKSELT**

**OLEN SÕBRALIK JA HEA
TUJUGA**

**PÄRAST MÄNGU JA TÖÖD
KORISTAN OMA ASJAD
JA TÖÖKOHA**

**TOAS KÖNNIN,
ÕUES JOOKSEN**

OLEN VIISAKAS

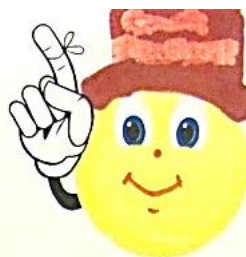
RÄÄGIN VAIKSELT

**JAGAN JA KORISTAN
MÄNGUASJU NING OLEN
LAHKE JA SÕBRALIK**

MEIE REEGLID

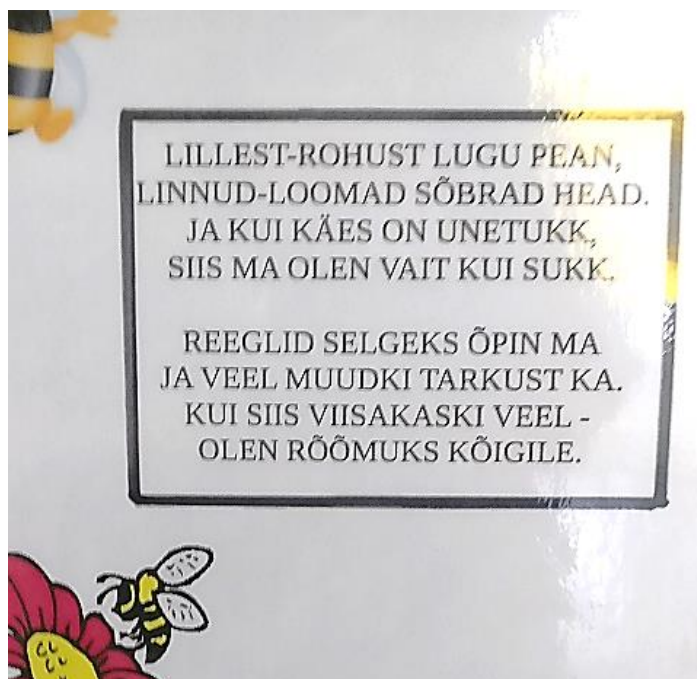

HOMMIKURINGIS

- TÕSTAN KÄE, KUI SOOVIN RÄÄKIDA
- RÄÄGIME ÜKSHAVAL
- ISTUN ENDA PADJA PEAL
- EI SEGA SÕPRA

RÜHMAS

- TOAS KÕNNIN, ÕUES JOOKSEN
- RÄÄGIN VAIKSE HÄÄLEGA
- KORISTAN ENDA JÄRGI ISE
- OLEN SÕBRALIK KÕIGIGA

TEGEVUSTEST VÖTAN OSA JA
NENDE AJAL TEISI
EI SEGA

HOIAN MÄNGUASJU
KORISTAN ENDA
JÄRELT

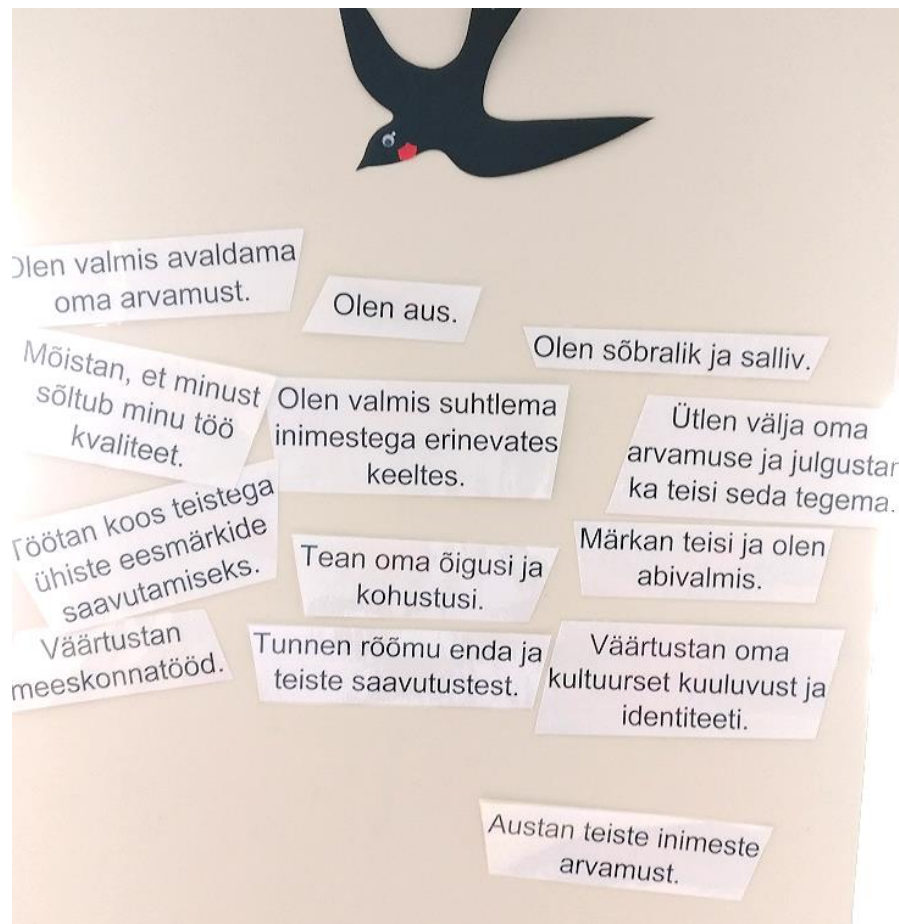
OLEN SÕBRALIK

ÖUES JOOKSEN, TOAS
KÖNNIN

RÄÄGIN VAIKSE
HÄÄLEGA

HEAD TAVAD

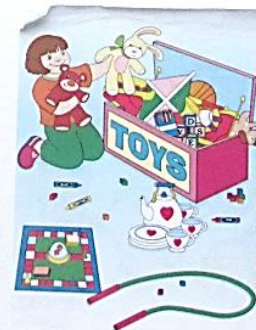
TERE
JA
HEAD
AEGA

PALUN,
AITAH,
PALUN
VABANDUST

JAGAN
MÄNGU-
ASJU JA
KORISTAN

OLEN
SÕBRALIK
JA
HEA
KAASLANE

RÄÄGIN VAIKSE
HÄÄLEGA, SIIS
ON PAREM
KUULATA!

LÖPPES MÄNG,
MA POLE LOHE,
PANEN ASJAD
ÄRA KOHE!

MÄNGIN
RAHULIKULT
TOAS, ÕUES SAAN
MA JOOKSULO!

OLEN VIISAKAS
JA KRAPS, SIIS
MUL SÕBRAKS
IGA LAPS!

SÕPRA HÄDAS
ABISTAN JA KUI
VAJA
LOHUTAN!

KUULAN KAASLASE JUTU LÕPUNI

SEGAŠUMMA RÜHMA KOMBED

- OLEN SÕBRALIK JA ABIVALMIS!
- PEAN MEELES VIISAKUSSÕNAD! TERE!
PALUN! AITÄH! HEAD AEGA!
- TOAS KÖNNIN, ÕUES JOOKSEN!
- RÜHMAS RÄÄGIN VAIKSE HÄÄLEGA!
- HOIAN MÄNGUASJU, EI LÕHU NEID,
PEALE MÄNGIMIST PANEN TAGASI OMA
KOHALE!
- ARVESTAN MÄNGUREEGLEID ÜHISTES
MÄNGUDES JA OSKAN OODATA
MÄNGUDES OMA JÄRJEKORDA!
- VOODITE PEAL EI MÄNGI EGA HÜPPA!
- KÄSI PESEN ENNE SÖÖMIST JA PEALE WC
KASUTAMIST!
- SÖÖN PUHTALT JA VAIKSELT!
- PUHKETUNNIL OLEN VAIKSELT, LASEN
SÕBRAL MAGADA!

SIILIPERE KODUREEGLID

- *HOIAN LOODUST!
- *OLEN SÕBRALIK.
- *HOIAN MÄNGUASJU JA JAGAN NEID KA TEISTEGA.
- *OLEN HOOLAS. IGAL ASJAL OMA KOHT!
- *OLEN ABIVALMIS.
- *AITAN SÕPRA HÄDASI!
- *OLEN RÕÕMSAMEELNE. NAER ON TERVISEKSI!
- *OLEN VIISAKAS.
- *TAHAN KÕIKE TEADA.
- *OLEN RÕÕMUS, VIKS JA KRAPS, TUBLI LASTEAIALAPS.

SULLE ON ABIKS ÕPETAJAD

RÜHMAREEGLID:

1. RÜHMAS KÕNNIN, ÕUES JOOKSEN

2. RÄÄGIN VAIKSE HÄÄLEGA

3. KORISTAN OMA MÄNGUASJAD

4. OLEN SÕBRALIK JA TUBLI LAPS

MEIE RÜHMA KOKKULEPPED

1. TOAS RÄÄGIN VAIKSE HÄÄLEGA.
2. RÄÄGIN VIISAKALT.
3. MA EI SEGA VANEMATE INIMESTE JUTU VAHELE.
4. SÖÖGILAUAS MA EI RÄÄGI.
5. ENNE MAGAMIST MA EI RÄÄGI VOODIS KÕVA HÄÄLEGA.
6. OLEN SÕBRALIK, EI LÕO EGA LÄHE RIIDU.
7. TOAS MA EI JOOKSE.
8. PÄRAST MÄNGIMIST KORISTAN MÄNGUASJAD ÄRA.
9. SÕJAMÄNGE MA EI MÄNGI.

RÜHMA REEGLID

1. RÜHMAS KÕNNIN, ÕUES JOOKSEN!
2. HOMMIKURINGIS KUULAN ÕPETAJAT!
3. MAGAMISTOAS OLEN TASA!
4. SÕPRADEGA KÄITUN HÄSTI!
5. RÜHMAS RÄÄGIN VAIKSELT!
6. KORISTAN ALATI ENDA JÄRELT!

MEIE RÜHM ON MEIE TEINE KODU JA NEED ON MEIE
RÜHMAREGLID

RÜHMA SISENEDES TERVITAN

OLEN SÕBRALIK JA RÕÕMUS LAPS

RÄÄGIN VAIKSE HÄÄLEGA

KASUTAN SÕNU TÄNAN JA PALUN

ÕPIN KUULAMA KAASLASE JUTTU LÕPUNI

TOAS KÕNNIN, ÕUES JOOKSEN

OMA MÄNGUASJU OLEN VALMIS RÜHMA-
KAASLASEGA JAGAMA

RÜHMA MÄNGUASJAD ASETAN PEALE MÄNGU
LÕPETAMIST OMA KOHALE TAGASI

OLEN VAIKSEMATELE KAASLASTELE SÕBRAKS
JA EESKUUJUS

ÕHTUL – LASTEAIAST LAHKUDES ÜTLEN HEAD
AEGA

- TERETAN LASTEAIAS KÕIKI INIMESI JA JÄTAN
KA HÜVASTI KÕIGIGA
- JAGAN OMA ASJU TEISTE LASTEGA
- RÜHMAS MA EI JOOKSE
- TEISTELE LASTELE MA HAIGET EI TEE
- OLEME SÕBRALIKUD
- PALUN VABANDUST KUI ON JUHTUNUD ÄPARDUS
- ASJAD, MIDA VÕTAN, ASETAN OMALE KOHALE
TAGASI
- MA EI KARJU RÜHMAS
- KUI MA ABI VAJAN, SIIS PALUN ÕPETAJAT APPI
- KUULAN ÕPETAJA SÕNA
- MA SAAN JUBA ISE ENDAGA HAKKAMA!

„KAISUMIISUDE” RÜHMA REEGLID

1. LASTEAIJA UKSEST TULLAKSE TUPPA HEA TUJU JA PUHTAKS PÜHITUD JALGADEGA
2. KAISUMIISU RÜHMA LAPSED ON VIISAKAD, NAD OSKAVAD KASUTADA SÕNU”TERE”, „HEAD AEGA”, „AITÄH” JA „PALUN”
3. RÜHMAS EI TEHTA HAIGET KÄTE EGA SÕNADEGA
4. PALUN VABANDUST, KUI MA KEDAGI OLEN SOLVANUD VÕI KELLELEGI OMA MÄNGUKAASLASTEST HAIGET TEINUD
5. RIIELDAKSE HARVA NING LEPITAKSE RUTTU JA RÕÕMUGA
6. RÜHMA LAPSED EI OLE KADEDAD JA LUBAVAD ÜKSTEISEL MÄNGIDA OMA MÄNGUASJADEGA
7. HOITAKSE ÜKSTEIST JA SEDA MÕNUSAT VÄIKEST MAJA
8. LASTEAIAST LAHKUDEST TÄNAN ÕPETAJAT TOREDA PÄEVA EEST- SELLE EEST, ET TA ON MIND KOGU PÄEVA AIDANUD

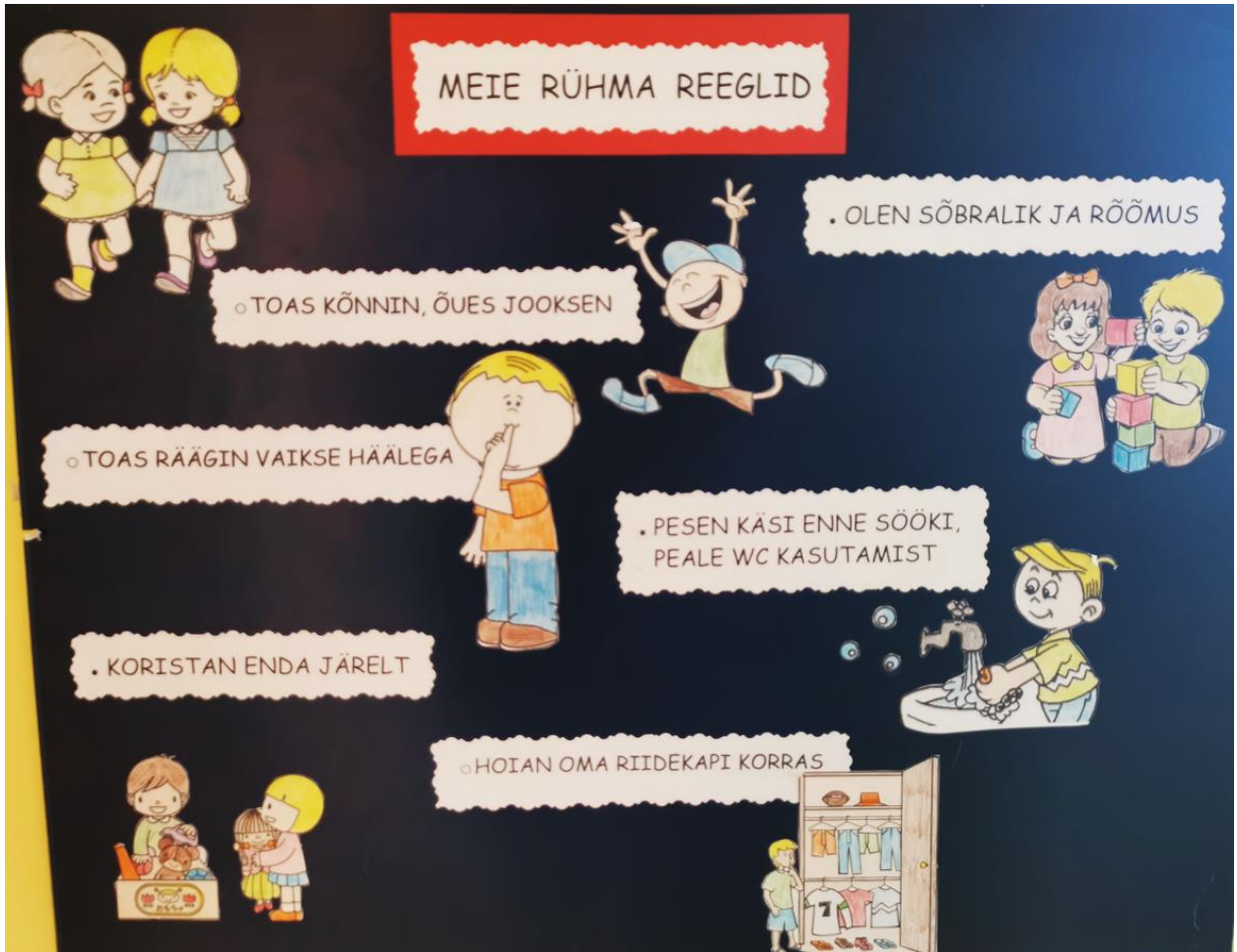
Palun ära mind õhtul lasteaeda unusta! Nii tore on õhtul kodus midagi vahvat koos ette võtta!

LÕPPES MÄNG, MA
POLE LOHE, PANEN
ASJAD ÄRA KOHE.

MÄNGIN RAHULIKULT
TOAS, ÕUES SAAN MA
JOOKSULOJA.

HOMMIKURINGIS KUULAN
JA MÖTLEN KAASA!

LASTEAEIDA TULEN HEA TUJUGA.
TULLES ÜTLEN "TERE" KOJU
MINNES "HEAD AEGA"

HOIAN MÄNGUASJU NING
PANEN NEED PÄRAST MÄNGU
OMA KOHALE TAGASI!

SÖÖGILAUAS KÄITUN
VIISAKALT!

TOAS KÖNNIN, ÕUES
JOOKSEN JA HÜPPAN!

OLEN KAASLASTEGA SÕBRALIK!
JAGAN ASJU!
EI TEE TEISTELE HAIGET!

TUPPA TULLES PESEN
KÄED!

KUI VAJA, KÜSIN ABI!

LÕUNAUINAKUL PUHKAN ISE JA
LASEN TEISTEL KA PUHATA!

Правила группы «Звездочка»

Не ссорься! Лучше улыбнись!

**Не перебивай разговор!
Умей слушать других!**

Не разговаривай в группе громко! Чем тише ты говоришь, тем лучше тебя слышат!

Помогай взрослым и детям!

Бережно относись к игрушкам!

Делись игрушками с другими детьми!

ISTUN VAIKSELT KUI SÕON PUTRU,
SIIS EI LÄHE TOIT MUL KURKU !

KIIGUN, HÜPPAN, SÕIDAN,
RONIN,
ÕUES JOOSTAGI MA TOHIN.

PESEN, KAMMIN, HOIAN PUHTUST,
PUHTAD KÄED ON MINU UHKUS !

KUI SA RÄÄGID, KUULAN SIND,
PÄRAST KUULAD SINA MIND !

TERE! NÄGEMIST! MA HUÜAN,
PALUN! TÄNAN! ÕELDA PÜÜAN !

TOAS MA MÄNGIN VEIDI TASEM,
TEISTEL MÄNGIDA NII LASEN !

OSKAN OMA RIIDED
KAPPI PANNA.
ÕIGET PIDI JA NAGISSE.

Pääsupesa lapsed:

TEEVAD VALIKUID

ÕPIVAD MÄNGU KAUDU

KASUTAVAD MATERJALE LOOVAULT JA PAINDLIKULT

VASTUTAVAD ENDA JA RÜHMA EEST

KUHMAS:
" "
RÄÄGIN VAIKSE
MA EI JOOKSE,
VÖTAN TEGEVU
SEST OSA,
PANEN ASJAD
OMA KOHALE,
OLEN SÖBRALIK
MA EI LÖÖ TEISI
LAPSI!

LÖPPES MÄNG, MA
POLE LOHE,

PANEN ASJAD ÄRA
KOHE.

RÄÄGIN VAIKSE
HÄÄLEGA,

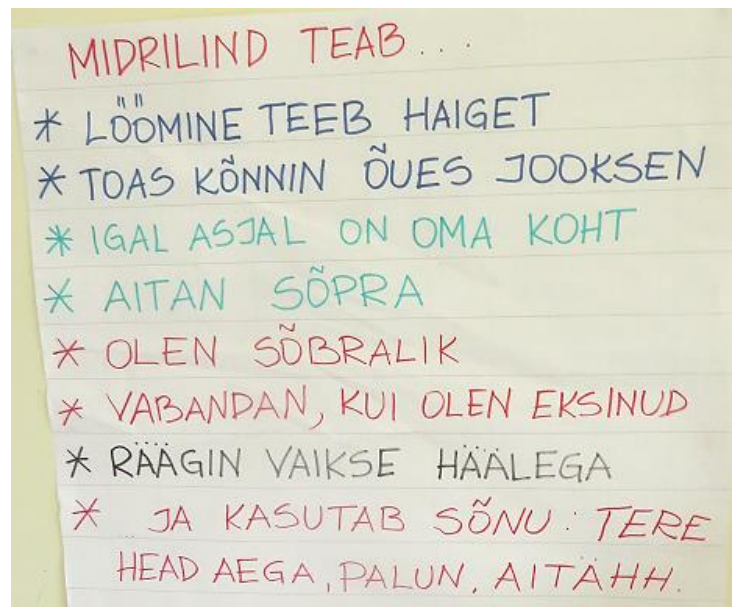
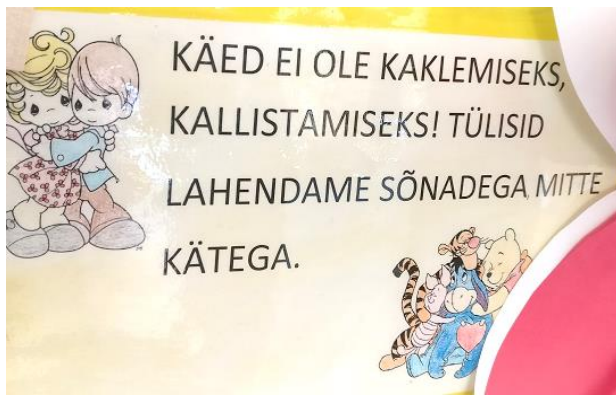
SIIS ON PAREM
KUULATA.

MÄNGIN
RAHULIKULT TOAS,

ÕUES SAAN MA
JOOKSULOJA.

MEIE RÜHMA REEGLID:

- RÜHMA TULLES TERVITAN
- OLEN TEISTE VASTU SÕBRALIK EI LÖÖ, EI KIUSA.
- KASUTAN KÕNES VIISAKUSSÕNU- PALUN, TÄNAN, PALUN VABANDUST.
- RÄÄGIN VAIKSELT
- KÕNNIN RAHULIKULT
- HOIAN MÄNGUASJU JA ÕPPEVAHENEID
- KORISTAN ENDA JÄREL
- HOIAN JA KAITSEN ÜMBRITSEVAT LOODUST

VAHTRANINADE
REEGLID
TULEN LASTEAEDA
RÜHMAS OLEME
VAIKSELT JA
RAHULIKULT.

3. TOAS KÖNNIME,
ÕUES JOOKSEME.

4. TEISE LAPSE
KÄEST EI TOHI
ASJU ÄRA VÖTTA.

5. KOGEMATA HAIGE
TEHES, PALUN

6. KUI OLEN VABANDL
LÕPETANUD,
KORISTAN ASSAD, ÄR

7. SÖÖGILAUAS
VIISAKAD OLEN
TÄNAME SÖÖGI

8. KUI LÕPETAMISI
MAIUSTUSI
JAGAN

RÜHMAREEGLID:

↓ TOAS ME RÄÄGIME
VAIKSELT

↓ TOAS ME KÖNNIME

↓ ME HOIAME ÜKSTEIST JA
EI LÖÖ

↓ KUI MÄNG ON LÄBI,
KORISTAME MÄNGUASJAD

↓ „TERE, HEAD AEGA,
TÄNAN, PALUN, ANNA
ANDEKS“ ON MEIE SÕBRAD

↓ ME OLEME VIISAKAD

↓ ME HOIAME MÄNGUASJU

↓ KUULAME ÕPETAJA
SÕNA JA OLEME RÕÕMSAD
RÕÕMUKASSID

RÜHMAS MÄNGIMINE

1. RÜHMAS KÖNNIN RAHULIKULT
2. OLEN SÕBRALIK JA JAGAN MÄNGUASJU.
3. ILMA SÕBRA LOATA EI VÕTA TEMA ASJU.
4. OSKAN EKSIMUSE PUHUL VABANDADA.

5. IGAL ASJAL ON RÜHMAS KINDEL KOHT.

RÜHMA REEGLID

- Olen viisakas. Ütlen TERE ja HEAD AEGA.
- Välisjalanõudega käin ainult õues.
- Jooksen õues ja spordisaalis.
- Toas räägin rahulikult ja vaikse häälega.
- Mängin sõbralikult.
- Enda järelt koristan mänguasjad ära.
- Kodust kaasa võetud mänguasju oskan jagada sõbraga, vastutan oma mänguasjade eest ise.

MÄNGUASJADE PÄEV ON NELJAPÄEVAL!

RÄÄGIN VAIKSE
HÄÄLEGA. SIIS
ON PAREM
KUULATA.

MÄNGIN RAHU-
LIKULT TOAS.
ÕUES SAAN MA
JOOKSULOJA.

LÖPPES MÄNG,
MA POLE LOHE
PANEN ASJAD
ÄRA KOHE.

SÕPRA HÄDAS
ABISTAN
JA KUI VAJA
LOHUTAN.

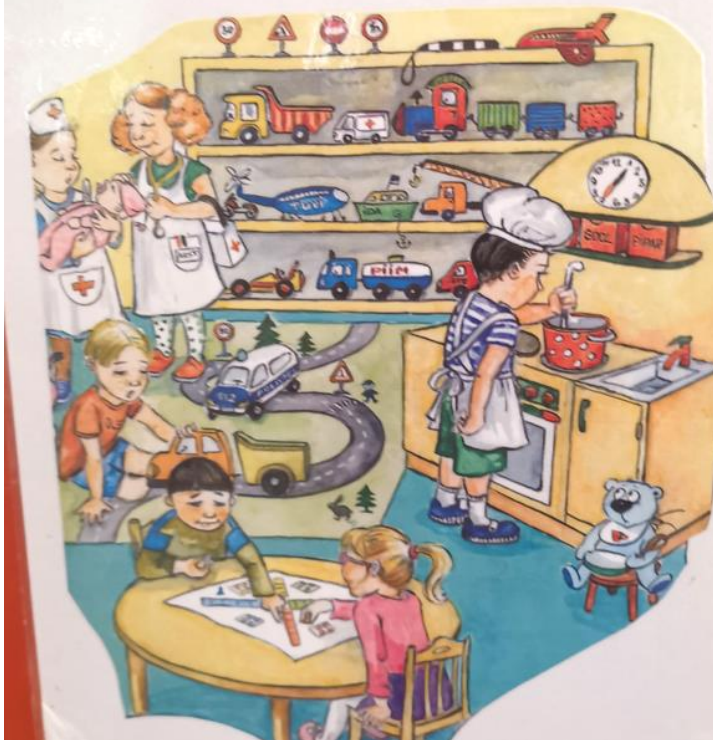

OLEN VIISAKAS
JA KRAPS. SIIS
MUL SÕBRAKS
IGA LAPS

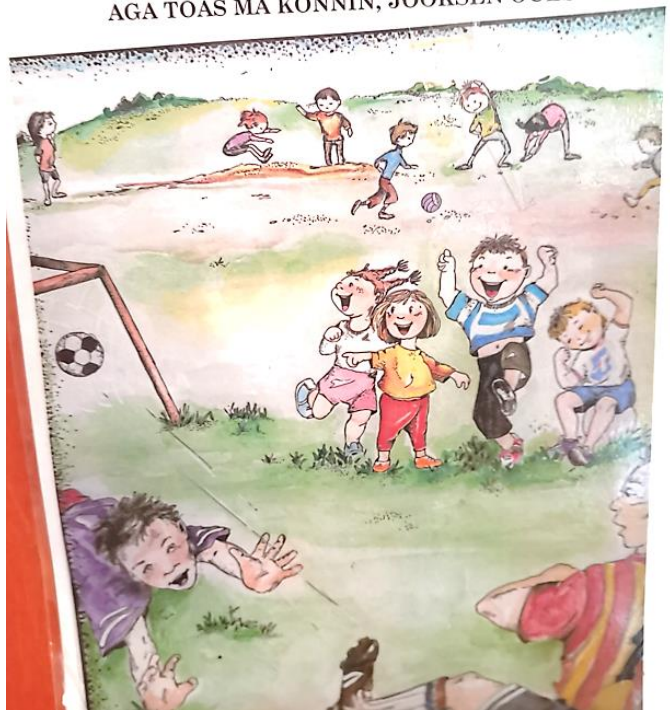

PEALE MÄNGIMIST PANEN MÄNGUASJAD
KORDA JA OMA KOHALE TAGASI

JOOSTA ON TORE.
AGA TOAS MA KÕNNIN, JOOKSEN ÕUES.

OLEN SÕBRALIK JA VIISAKAS OMA
MÄNGUKAASLASTEGA

TIBUKESTE RÜHMAREEGLID

1. Toas kõnnin, õues jooksen
2. Toas räägin vaikse häälega
3. Kuulan õpetajate sõna
4. Olen viisakas kaaslane kõigile
5. Oskan jagada ja oodata oma korda
6. Kui ise ei maga, siis teisi ei sega

Üks võimalus on käitumise taha panna kohe ka väärtused või nimetada kokkulepped väärtuste keeles.

Rühmareeglid:

- *Meie rühma laps on sõbralik ja lahke kõikide teiste lastega. (**hoolivus, sallivus, solidaarsus**)
- *Rühmas räägin vaikse häälega, liigun rahulikult. (**teistega arvestamine, turvalisus**)
- *Söön rahulikult ja vaikselt, maitsen kõiki toite. (**austus toidu ja selle valmistaja vastu**)
- *Peale mängimist koristan ise, hoian mänguasju. (**vastutus, kohustus**)
- *Tunnistan oma vigu. (**ausus, õiglus**)
- *Lõunauinaku ajal ei sega teisi. (**teistega arvestamine**)
- *Pesen vajadusel käed ja näo, kuivatan hoolikalt. (**hügieen, tervis, inimväarikus**)

LIBLIKA RÜHMA VÄÄRTUSED

- HOOLIME ÜKSTEISEST
- OLEME SÕBRALIKUD
- KÄITUME VIISAKALT
- OLEME SALLIVAD
- OLEME ABIVALMID
- VÄÄRTUSTAME AUSUST, ÜKSTEISE TOETAMIST JA HÄID KOMBEID.

LIBIKATE REEGLID

1. MÄNGI SÕBRALIKULT
VAIKSELT

2. KOPI STAVENDA JÄREL
MÄNGU

3. SOOMISE AJAL EIRAGOI

4. TUAS KÕNNIV

5. KUI MÄLIMAGA
TÄASEN SÕBRALIMAGADA

1. TUAS KÕNNIME

2. TUAS EIKOLISTADA

1. PALUN

1. EMISÕBRALIKUD

TOAS KÕNNIME
KUI TONN SÕLITADA

1. KUI MÄLIMAGA
TÄASEN SÕBRALIMAGADA

HOMMIKUL TERE ÜTLEN MA,
ÕHTUL HEAD AEGA!

MINA MÄNGIN, KORISTAN,
SÕPRA RÕÕMSALT ABISTAN!

SÕBRAGA MA RÄÄGIN TASA,
MUIDU TEKIB PALJU KÄRA!

SÕPRA AITAN, TEEN TAL PAI,
NAERATUS TA NÄOLE SAI!

KIRES TEMPOS MÄNG JÄÄ ÕUE,
MUIDU MARAKRATT POEB POUE!

RÜBLIKUTE

KODUKORD

1. RÜHMAS KÖNNIME
2. RÄÄGIME VAIKSE HÄÄLEGA
3. HAIGET EI TEE
4. JOONISTAME PABERILE
5. SUHU PANEME AINULT TOTTU
6. JAGAN OMA MÄNGUASTJU
7. AITAN JA LOHUTAN SÕPRA
8. OLEN KÕIGIGA SÕBRALIK
9. HOIAME ASJAD TERVED
10. KUULAME TÄISKASVANUT

ALLKIRJAD

TÄIDAN RÜHMAREEGLEID

1. [REDACTED]
2. RANAR [REDACTED]
3. [REDACTED]
4. KASPAR [REDACTED]
5. KARL [REDACTED]
6. [REDACTED]

MINA, TÄHESIPSIK, PÜÜAN JÄLGIDA TÄHESIPSIKUTE 5 PÕHIREEGLIT!
PÜÜAN MEELES PIDADA NEID ISE JA TULETADA KA TEISTELE MEELEDE!
KINNITAN SEDA ENDA NÄPUJÄLGEGA!

KÕIK MESIMUHME TEAVAD ET

- * TOAS RÄÄGIN VAIKSE
HÄALEGA
- * TOAS KÖNNIME
ÕUES JOOKSEME
- * KUI MÄNG LÖPPEB
KORISTAN MÄNGUASJAD
- * KUI SÖBER ON KURB

MARKUSIIS LOHUTAN TEDA
LILYA KAROLINA YAIZAVISA BERTHA
CIARAN MARTA KARL ALEX
CARLSEBASTIAN ROBYV MARCUS
DAHEL VARIO MARTA DOMA
NORA ANNA

Käitumiskokkulepete puhul on hea ka põhjendus või eesmärk – MIKS me üldse vastavates käitumistes kokku lepime:

PÄIKESETERAKE TEAB, ET...

PÄIKESETERAKESEL ON HEA, KUI...

OMASPEER ON NINGIJAOTPEER, SIIS JÕTAB PÄIKESETERAKE KÄSI ÜHE NINGIJAOT, MILLEGA LUGAR NINGIJA KA TESTITEL KÄSIOKA DA SAAMATU VÕIB OLMHA KÄSI VÕTTA SAH PRAH.

PÄIKESETERAKESE RIIDE SEES ON TEMA NIMI, SIIS EI LAHE PUKSIS/SARGID/KINGAD ISE DAALITAMA.

PÄIKESETERAKESELE ON VANEMAS DA ROLG TUNAB HÄLDEHALT IIRAS, SIIS ON AEGA RAHUKULT KÄINESE PRAH.

LOOTUSPEER ON KÕIKS PÄIKES NINGIJA TESTITEL DA OLMHA PÄIKESETERAKESE LAPS.

KUI PÄIKESETERAKE JÕUAB LASTEADA KELLA 9KS, SIIS SAAB TA KOOS TESTITEGA HOMMIKURINGIS PÄVA ALUSTADA.

PÄIKESETERAKESEL ON MÕNISAKS TOAMANGUKS TOARIIDED DA MÕNISAKS OÜEMANGUKS MUGAVAD OÜERIIDED, KÄRBIIS ON VÕIMALEHISRIIDED DA VÄHETUSRIIDED.

PÄIKESETERAKESE OÜCTADA TUNNEB ENNAST OÜHMALT DA KÄRBIIS, KUI SAAB HOMMIKUL OÜLM "TERE" DA OHTUL SIIVIDA "LUSSET OHTUT" KA PÄIKESETERAKESE LAPSEVANEMALE.

PÄIKESETERAKESE OÜCTASAB OÜTAVAD KÕIKS KÄRBIIS, KUI SAAB HOMMIKUL OÜLM "TERE" DA OHTUL SIIVIDA "LUSSET OHTUT" KA PÄIKESETERAKESE LAPSEVANEMALE.

PÄIKESETERAKESELE ALATI LASTEADA, KUI AGA OHTUL SIIVIDA "LUSSET OHTUT" KA PÄIKESETERAKESE LAPSEVANEMALE.

NII TEEB RÕÕMUS LAPS

HOMMIKUL TERVITAN KÕIKI "TERE!"

LAHKUDES ÜTLEN "HEAD AEGA!"

TOAS KÕNNIN ÕUES JOOKSEN

OLEN SÕBRALIK

PÄRAST MÄNGU KORISTAN MÄNGUASJAD

Vahel on eraldi õpetussõnad või käitumiskokkulepped erinevates mängunurkades:

SIIN MÄNGIME
EHITUSMÄNGE
EHITAJAD ON SÕBRALIKUD
NAD:
MÕÖDAVAD
VÕRDLEVAD
JÄRJESTAVAD
PLANEERIVAD
JA OSKAVAD HINNATA
TEISE EHITAJA TÖÖD

SIIN ON
KODUMÄNG

- KUS ME MÄNGIME
SÕBRALIKKU PERE -
- TOIMETAME KÖÖGIS -
- OLEME NUKKUDELE
HOOLITSEVAD
VANEMAD -
- ÕPIME TUNDMA
KODUTÖID JA HOOLITSEMA
KODU EEST -

IGAS KESKUSES VÕIB
MÄNGIDA 3 LAST
KORRAGA

SIIN ON MUDILASTE MÄNGUASJAD
KUI NENDEGA MÄNGID, SIIS ILUSTI!
JA PANE KORRALIKULT TAGASI!
VIISAKAS LAPS KÜSIB LUBA!

MÄNGUASJAPÄEVA REEGLID

#1 Mänguasjapäev on
REEDETI!

#2 Mänguasjapäeval
võid võtta lasteada
ainult **ÜHE** mänguasja!

#3 Mänguasja eest kannad
hoolt **SINA** ise!

#4 Luban ka teistel enda
mänguasjaga tutvuda!

#5 Kui mänguasi
läheb katki, tuleb
see **KOHE** enda korvi
viia!

SEIKLUSRAJA „SIPSIKU SEIKLUS“ EESKIRJAD LASTELEI

SEIKLUSRAJA KASUTAMISEL TULEB SUL TÄITA KÕIKI
ALLJÄRGNEVAID REEGLEID :

- SA TOHID SEIKLUSRAJALE MINNA AINULT EMA- ISA VÕI
ÕPETAJA LOAL JA JUURESOLEKUL.

TÄISKASVANULT LUBA KÜSIMATA RAJALE MINNA EI TOHI!

- SEIKLUSRAJALE EI TOHI MINNA SIIS KUI RADA ON LUMINE
VÕI LIBE.
  - RAJAL OLLES EI TOHI VALLATLEDA, PEAD OLEMA
TÄHELEPANELIK JA ETTEVAATLIK.
  - RAJAL PEAD LIIKUMA AINULT ÜHES SUUNAS. VASTASSUUNAS
LIIKUMINE ON KEELATUD!
  - RAJALE MINNA JA SEALT ALLA TULLA VÕID AINULT SELLEKS
ETTENÄHTUD KOHTADEST. RAJALT MAHA TULLA VÕID AINULT
PLATVORMI KÜLJES OLEVATELT TREPPIDELT.
  - ÜHTE MÄNGU TOHIB LÄBIDA KORRAGA KAKS LAST.
  - ÜHEL PLATVORMIL VÕIB KORRAGA OLLA KOLM LAST
PLATVORMIDELT ALLA HÜPPAMINE ON RANGELT KEELATUD!
- LAPS, KES ANTUD REEGLITE VASTU EKSIB, KAOTAB VÕIMALUSE
SEIKLUSRADA KASUTADA **KOLME PÄEVA** JOOKUSL.

VAHVAT SEIKLEMISTI

HOMMIKURINGI

REEGLID

ISTUDES JÄTAN
RUUMI KA SÕBRALE!

VAATAN HOOLEGA

OLEN SÕBRALIK JA
HOOLIV!

RÄÄGIN SELGE
HÄÄLEGA!

TÕSTAN KÄE KUI
SOOVIN RÄÄKIDA!

KUULAN
TÄHELEPANELIKULT

Enamik sellest, mida ma tegelikult pean teadma sellest, kuidas elada ja mida teha ja kuidas olla, omandasin ma lasteaias.

Tarkus ei tulnud lõpuklassi mäetipus, vaid lasteaia liivakastis.

Just need asjad ma saingi seal selgeks:

- Jaga kõike.
- Mängi ausat mängu.
- Ära löö inimesi.
- Pane asjad sinna, kust sa need leidsid.
- Korista enda järelt.
- Ära võta asju, mis ei kuulu sulle.
- Kui oled kellelegi haiget teinud, siis palu andeks.
- Pesu käsi enne söömist.
- Tõmba WC-s vett.
- Soojad küpsised ja külmed piim on head asjad.
- Ela tasakaalustatud elu - iga päev õpi ja mõtle ja joonista ja maali ja laula ja tantsi ja mängi ja tööta natuke.
- Tee igal pärastlõunal uinak.
- Kui sa lähed välja maailma, siis ole liikluses ettevaatlik, hoia kellegi käest kinni ja hoidke üksteise lähedale.

Robert Fulghum

„Kõik, mis ma tegelikult teadma pean, omandasin ma lasteaias. Ebaharilikud mõtted harilikest asjadest “

**AITÄH ja RÕÕMSAID AVASTUSI!
TEADMISED LOOVAD UUSI VÕIMALUSI!**

Merike Mitt

